

Xəbər
Pirşağıda evdə kişi və qadının asılmış meyiti tapıldı
yazısı səh.2-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 25-26 aprel 2015-ci il Şənbə № 88 (6116) Qiyməti 40 qəpik

Gündəm
Nərgiz Yaqublu bu gün torpağa tapşırılacaq
Defn mərasimi Qaracuxur qəbiristanlığında olacaq; mərhumun atası Tofiq Yaqublu qızının hüzn mərasimində iştirak etmək üçün 7 günlüyünə azadlığa buraxılıb
yazısı səh.3-də

Bayıl qəsəbəsinə Nuru Paşanın adı verilməsi təklif olundu
yazısı səh.2-də

Tofiq Yaqublunun əfvi üçün prezidentə müraciət olundu
yazısı səh.3-də

Türkiyədə möhtəşəm Çanaqqala zirvəsi
yazısı səh.4-də

Mərakeş səfiri "Khazar Islands"da oldu
yazısı səh.5-də

"Avropa" otelindəki qətlin yeni sensasion təfərrüatları
yazısı səh.10-də

Musavatda "erməni soyqırımı" müzakirə edildi
yazısı səh.6-də

İşğalçı Rusiyaya "qamçı", işğalçı Ermənistanına "kökə..."
yazısı səh.13-də

Azərbaycan Kürdləri İctimai Birliyi erməniləri kürd düşməni elan etdi
yazısı səh.12-də

Redaktorlardan Bəxtiyar Sadıqova cavab gəldi
yazısı səh.11-də

Bakıda "avtoş"luq edən həkimə 30 sutka həbs verildi
yazısı səh.14-də

Hegemon dövlətlərin boğaz davası
yazısı səh.15-də

Sabiq-vitse primyer Azərbaycandan necə qazanır...

ABBAS ABBASOVUN DAŞKƏSƏNDƏ

QOYUN SÜRÜLƏRİ TAPILDI - ÖZƏL XƏBƏR

Hər gün 50-60 qoyun kəsilərək, Gəncə-Moskva təyyarəsi ilə Rusiya paytaxtına göndərilir və buradan onun restoranlarına paylaşdırılır; icra hakimiyyətlərinə tapşırılıb ki, oliqarxların heyvan sürülərini harada saxlaması barədə ən müfəssəl məlumatlar hazırlasınlar...

İqtisadi böhran iki naziri xoşbəxt edə bilər

Fazil Məmmədovla Samir Şərifovun maliyyə proseslərində önə çıxmaları, əlavə səlahiyyət əldə etmələri onların siyasi perspektivinə müsbət təsir göstərə bilər - baş nazirlik uğrunda iki məmurun arasında yarış başlayır yazısı səh.8-də

"A.M.A.Y. Abdulla": "Boynuma xalta salıb meymun kimi gəzdirirlər, dözə bilmirəm"
yazısı səh.10-də

Arif Hacı: "Putinin Ermənistanına səfəri Azərbaycan ərazilərinin işğalına haqq qazandırır"
yazısı səh.9-də

Jirinovskidən ermənilərə qarşı sərt bəyanat
yazısı səh.2-də

AŞPA binası qarşısında erməni yalanlarına qarşı aksiya keçirildi

Aprelin 24-də Fransanın Strasburq şəhərində Avropa Şurası Parlament Assambleyasının qarşısında erməni yalanlarına qarşı flaşmob aksiya keçirilib. Azərbaycan Demokratiya və İnsan Haqları İnstitutunun rəhbəri Əhməd Şahidov bir qrup azərbaycanlı ilə birlikdə AŞPA binası qarşısında səssiz aksiya keçirərək, kəlbəcərli əsirlər Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevə azadlıq tələb edib və avropalı deputatların diqqətini Xocalı qoyqurumuna yönəldib.

AŞPA-nın Yaz Sessiyasından çıxan avropalı deputatlar Əhməd Şahidovun bu aksiyasını izləyib və fotolarını çəkiblər. Ermənistan nümayəndə heyəti də azərbaycanlı aksiyaçılara yaxınlaşaraq, erməni dilində nəse danışmış və Əhməd Şahidovun fotolarını çəkiblər.

QHT Şurasının Apelyasiya Komissiyasının iclası keçirilib

Aprelin 24-də Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Dövlət Dəstəyi Şurasının Apelyasiya Komissiyasının iclası keçirilib. Şura üzvü, Vətəndaşların Əmək Hüquqlarını Müdafiə Liqasının rəhbəri Səhib Məmmədovun sədrliyi ilə keçirilən iclasda 2015-ci il birinci maliyyə müsabiqəsinin nəticələri ilə razılaşmayan 10 QHT-nin ərizəsinə baxılıb.

Komissiya üzvləri - Şura Katibliyinin icraçı direktoru Fərəset Qurbanov, Şura üzvü Vüqar Qədirov və Katibliyin baş məsləhətçisi Fərid Rüstəmov müvafiq ekspert rəylərini müraciət etmiş QHT-lərin rəhbərlərinin diqqətinə çatdırıb. Apelyasiya komissiyasına müraciət etmiş təşkilatlar aşağıdakılardır:

- 1.Internus Azərbaycan İctimai Birliyi
- 2.Regional İnsan Hüquqları və Media Mərkəzi İctimai Birliyi
- 3.Millî Mədəniyyətin Təbliği İctimai Birliyi
- 4.Ahıl Ziyalılarına Qayğı İctimai Birliyi
- 5.Azərbaycan Yeni Nəsil Hüquqşünaslar Assosiasiyası İctimai Birliyi
- 6.Məcburi Köçkün Qadınlar İctimai Birliyi
- 7.“Dünya” Ana və Uşaqlar İctimai Birliyi
- 8.Azərbaycan Respublikası Milli Qəhrəmanlarını Tanıtma İctimai Birliyi
- 9.Azərbaycan Risk Peşəkarları Assosiasiyası
- 10.Azərbaycanın Yaradıcı Ziyalıları İctimai Birliyi

Qarşılıqlı anlaşma və diskussiya şəraitində keçən müzakirələrdə komissiyaya təqdim olunmuş hər bir layihə yenidən nəzərdən keçirilərək onların hazırlanmasında yol verilmiş nöqsanlar QHT rəhbərlərinin diqqətinə çatdırılıb. Layihələrin maliyləşdirilməsindən imtınanın əsas səbəbi kimi müsbətə qayda və şərtləri ilə uyğunsuzluqlar və bəzi təşkilatların hüquqi sənədlərindəki nöqsanlar olub.

Geniş müzakirələrdən sonra Apelyasiya Komissiyası müraciət edən QHT-lərin təqdim etdikləri layihələrin maliyləşdirilməsi haqqında Şuranın qərarını qüvvədə saxlayıb və hər bir şikayət üzrə ayrılıqda qərar qəbul edib.

Komissiya üzvləri layihələr üzrə yerinə yetirilməli olan fəaliyyətlərin ictimai baxımdan aktual və konkretliyinin vacibliyini QHT nümayəndələrinin diqqətinə çatdırıblar. İclasda Şura tərəfindən layihələrin qiymətləndirilməsində şəffaflığın təmin olunması üçün mütəmadi iş aparıldığı da vurğulanıb.

“Elm” tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- Ali məktəblər xarici dillər
- kompyuter kursları
- Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- 1.C. mühasibat - anbar - bank işi
- Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- Sürücülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 metr. R.Rüstəmov-44
Tel./Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;
Mob: (055) 660-60-95; (050)203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanı
Tel./Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;
Mob: (055) 660-07-05

Rusiya Azərbaycanı və daha 5 ölkəni hədələdi

Rəsmi Moskva gələn ay Latviyanın paytaxtı Riqada keçiriləcək “Şərq tərəfdaşlığı” sammitinə qatılmaq istəyən ölkələri hədələyib.

Virtualaz.org saytı “İnterfaks”a istinadən xəbər verir ki, Rusiya XİN-in rəsmi nümayəndəsi Aleksandr Lukaşevič belə bəyanatla çıxış edib.

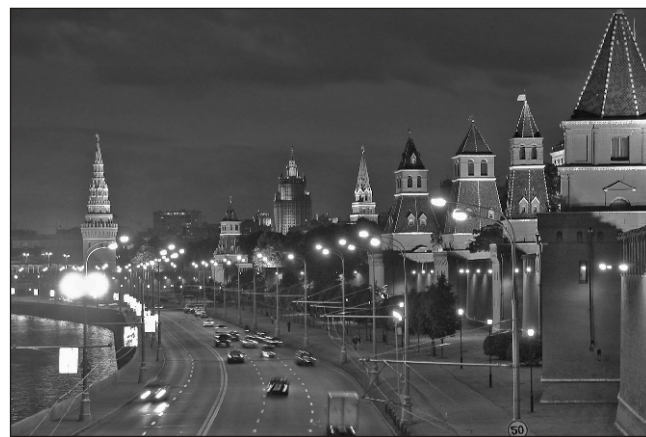
Aleksandr Lukaşevič bildirib ki, Moskva “Şərq tərəfdaşlığı”nın may ayında Riqada keçiriləcək sammitinə anti-Rusiya aktı hesab edir və buna “kifayət qədər sərt, prinsiplial” reaksiya verəcək.

Riqa sammitinə Avropa İttifaqının “Şərq tərəfdaşlığı” təşəbbüsünə qoşulan Azərbaycan, Ukrayna, Moldova, Gürcüstan və Ermənistan prezidentləri dəvət olunub. Belarus prezidentinin də sammitə dəvət alacağı gözlənilir.

Diplomat əlavə edib ki, rəsmi Moskva sammitə “olduqca mənfə” yanaşır, bununla belə Rusiya XİN sammitin gedişini izləyəcək.

Lakin artıq aydındır ki, bizim mövqeyimiz kifayət qədər sərt və prinsiplial olacaq. Çünki biz görürük ki, bu tərəfdaşlıq hara gedir və bu proqramın iştirakçılarının, hər şeydən əvvəl Avropa İttifaqının mövqələri nəzərə alınmaqla kənardan hansı qanallar kəsb edir”- deyə Lukaşevič bildirib.

“Şərq tərəfdaşlığı” proqramına əsasən bu təşəbbüsə daxil olan keçmiş sovet respublikaları islahatlar apararaq Avropa İttifaqı ilə inteqrasiya əlaqələrini in-

kişaf etdirə biləcəklər. Moskva bu təşəbbüsə əvvəldən mənfə yanaşır, lakin reaksiyası heç vaxt indiki kimi sərt olmamışdı. Rusiya XİN-in bəyanatı təşəbbüsünə qoşulan ölkələrə faktiki olaraq xəbərdarlıqdır və Riqa sammitini pozmağa hesablanıb.

Ukraynanı parçalayan müharibənin baskıları da məhz “Şərq tərəfdaşlığı” proqramı oldu. Ukrayna prezidenti Viktor Yanukoviç Rusiyanın təzyiqləri qarşısında bu proqram çərçivəsində Avropa İttifaqı ilə Assosiasiya sazişini imzalamağı təxirə salmalı olanda dərhal Kiyevdə qərbpərəstlər küçələrə çıxdı və Yanukoviç Brüssel, Vaşinqtonun yaxın dəstəyi ilə bir neçə ay sonra devrildi.

Hələlik Assosiasiya sazişini ancaq Gürcüstan və Moldova imzalayıb. Və son məlumatlara görə, Rusiya Moldovada Avropa tə-

rəfdarlarının mövqələrini xeyli zəiflədib və bu kasıb ölkəyə qarşı hibrid müharibə taktikasının bir neçə elementindən istifadə edir.

Azərbaycana gəldikdə isə rəsmi Bakı “Şərq tərəfdaşlığı” təşəbbüsünə dair əvvəldən öz mövqeyini formalaşdırıb. Azərbaycan Avropa İttifaqı ilə Assosiasiya sazişində maraqlı deyil, ancaq ikitərəfli üstün tərəfdaşlıq modelini təklif edir.

Şübhəsiz ki, bu mövqeyin də Rusiyanın xoşuna gəldiyini demək olmaz. İndi rəsmi Moskvanın Riqa sammitinə qarşı bu cür sərt bəyanatından sonra Azərbaycanın sammitdə yüksək səviyyədə iştirakının təşəbbüslərinə görə gözləmək lazımdır. Çünki Azərbaycan Rusiya ilə ikitərəfli münasibətlərini hansısa avantürüst inteqrasiya təşəbbüslərinə görə gərginləşdirmək niyyətində deyil.

Dövlət Departamenti İntiqam Əliyəvi azad etməyə çağırır

“Biz aprelin 22-də Azərbaycan məhkəməsinin hüquqşünas İntiqam Əliyəvi şübhəli ittihamlarla 7 il 6 ay azadlıqdan məhrum etməsindən və vəzifə tutmasına 3 illik qadağa qoymasından narazıyıq”. Bu barədə ABŞ Dövlət Departamentinin sözçüsünün vəzifəsini icra edən Marei Harf bildirib.

“Ölkənin ən tanınmış insan haqları müdafiəçilərindən olan, Hüquq Maarifçiliyi Cəmiyyətinin rəhbəri Əliyev Azərbaycanda hüququn alliyi və dinc fəalları müdafiəsi üçün çox işlər görüb. O, Avropa İnsan Haqları Məhkəməsinə yüzlərlə iş göndərib və çoxunda qələbə qazanıb”, - o qeyd edib.

“Biz Azərbaycan hökumətini İntiqam Əliyəvi və fundamental azadlıqlardan istifadəyə görə həbs edilmiş digər fəalları azad etməyə çağırırıq. Biz həmçinin Azərbaycan hökumətini beynəlxalq sazişlər çərçivəsində götürdüyü öhdəliklərə uyğun olaraq vətəndaşlarının hüquqlarını təmin etməyə çağırırıq”, - Marie Harf vurğulayıb.

Öz növbəsində, Dövlət Departamentinin bəyanatını Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Hikmət Hacıyev şərh edərkən bildiriş ki, İntiqam Əliyevin həbsinin insan hüquqları müdafiəsi ilə hər hansı əlaqəsi yoxdur.

“İntiqam Əliyev vergidən yayınmaq və digər qanunazidd əməllərinə görə ittiham olunub, qanunun aliliyinin ifadəsi kimi məhkəmənin qərarı ilə bu cinayət təsbit olunub. Bunun insan hüquqları fəaliyyəti ilə heç bir əlaqəsi yoxdur”.

H.Hacıyev hesab edir ki, peşəkar fəaliyyətinə və siyasi mənsubiyyətinə görə Azərbaycanca heç kim təqib olunmur.

“Görürük ki, digər ölkələrdən fərqli olaraq, ABŞ Dövlət Departamenti tərəfindən Azərbaycanda qəbul olunan hər bir məhkəmə qərarı böyük diqqətlə izlənilir. Bu minvalla davam etdiyi təqdirdə ABŞ Dövlət Departamentinin Azərbaycanda açılan hər bir cinayət işinə münasibət bildirməsini gözləmək olar”, - o qeyd edib.

Aprelin 22-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsi İntiqam Əliyəvi 7 il 6 ay həbsə məhkum edib.

Pirşağıda evdə kişi və qadının asılmış meyiti tapıldı

Bakıda bir evdə iki meyit aşkarlandı. Hadisə Pirşağı qəsəbəsi, 2-ci Sovxozda, ünvansız tikilidə qeydə alınıb. Həmin ünvanda iki nəfər asılmış vəziyyətdə tapılıb. Hadisə yerinə polis və prokurorluq əməkdaşları gölib. Hazırda araşdırmalar davam etdirilir. Sabuncu Rayon Prokurorluğundan APA-ya bildirilib ki, meyitləri tapılmış şəxslərin adları artıq müəyyənləşib.

Araşdırmalar zamanı məlum olub ki, onlar Masallı rayon sakini, 1975-ci il təvəllüdü Rəna Vaqif qızı Əsgərova və Qubadlı rayon sakini, 1988-ci il təvəllüdü Razim Rahid oğlu Telmanzadədir. Adıçəkilən şəxslərin intihar edib-ətmədiyi araşdırılır.

Jirinovskidən ermənilərə qarşı sərt bəyanat

Rusiya Liberal Demokrat Partiyasının lideri Vladimir Jirinovski gözənlilmədən ermənilərə qarşı sərt bəyanatla çıxış edib. APA-nın Moskva müxbirinin verdiyi məlumata görə, Dövlət Dumasının bu gün keçirilən iclasında çıxış edən rusiyalı siyasətçi bildiriş ki, parlamentin uydurma “erməni soyqırımını”nı 100-cü ildönümü ilə bağlı qəbul etdiyi bəyanatda ermənilərin “qardaş xalq” kimi ifadə edilməsi düzgün deyil: “Nəyə həsr olub bu bəyanat? Kimsə baş sağlığı haqqında deyir. Lakin baş sağlığı yalnız fiziki şəxs öldündə vermək olar. Burda söhbət 100 il bundan əvvəl baş verən hadisələrdən gedir. Qardaş Ermənistan haqqında yazmağa da heç bir əsas görmürəm. Ona görə ki, qardaş ölkə və qardaş xalq olmur. Ukrayna xalqının simasında biz bunu gördük. Ukraynadakı və Rusiyadakı ruslar nəyinki qardaş olmadılar, əksinə, onlar hətta düşməne çevrildilər”.

Vladimir Jirinovski 1991-ci ildə ən çox rusun məhz Ermənistandan qovulduğunu xatırladı: “Bu gün Ermənistan ən monoetnik (təkmillətli) respublikadır. Hər yerdə rus və digər xalqların nümayəndələri var, bircə Ermənistandan başqa. Mən inanmıram ki, bizim Ermənistanla yaxşı münasibətlərimiz olardı, əgər qonşular tərəfindən ona qarşı təhlükə olmasaydı. Ermənistanı Finlandiya tərəfdə yerləşdirin, görün orada necə anti-Rusiya əhval-ruhiyyəsi olur. Ona görə də əsas məsələ coğrafiyadır, kimin kiməsə qardaş olmasında deyil”.

FHN rəhbəri Niderland və Belçikada səfərdə olub

Aprelin 22-23-də FHN rəhbəri Kəmaləddin Heydərov Belçika və Niderlandda səfərdə olub. FHN-in saytında yer alan məlumata görə, səfərin ilk günü Heydərov Niderland Krallığının infrastruktur və ətraf mühit naziri xanım Melani Şults van Haegen ilə görüşüb.

Daha sonra Heydərov Hagestein şəhəri yaxınlığındakı şlüz və sədd kompleksi ilə tanış olub.

Növbəti gün Heydərov Brüsseldə Şimali Atlantika Müqaviləsi Təşkilatının (NATO) Mənzil Qərargahında rəsmi səfərdə olub. Cənubi Qafqaz və Mərkəzi Asiya üzrə xüsusi nümayəndəsi Ceyms Appaturay, təşkilatın Baş katibinin Əməliyyatlar üzrə müavini Stefan Evans və Baş katibin birinci müavini Aleksandr Verşbou ilə görüşlər keçirib.

Görüşlərdə ikitərəfli münasibətlər və NATO qurumları ilə Azərbaycan FHN arasında əməkdaşlığın inkişafı məsələləri müzakirə olunub.

Xəbər verdiyimiz kimi, "Yeni Müsavat" qəzetinin köşə yazarı, vicdan məhbusu Tofiq Yaqublunun qızı Nərgiz Yaqublu aprelin 23-də səhər saatlarında Rusiyanın Tomsk şəhərində, müalicə olunduğu xəstəxanada vəfat edib. O, xeyli müddət idi ki, yoluxduğu ağır xəstəlikdən Hepatitdən müalicə olunurdu.

ristanlıqda torpağa tapşırılaçaq...

Tofiq Yaqublu müsav.com-un müxbirinə deyib ki, qızının vəfat etməsi xəbərini ANS-in 23 aprel saat 15-dəki xəbər bülletenindən eşidib və şok yaşayıb. O zamana qədər T. Yaqubluya Nərgizin xəstəlməsi, buna görə də həyat yoldaşı Maya Yaqublunun qızının yanına getməsi barədə məlumat verilibmiş. Lakin vəziyyətin bu dərəcədə kri-

Nərgiz Yaqublu bu gün torpağa tapşırılacaq

Dəfn mərasimi Qaraçuxur qəbiristanlığında olacaq; mərhumun atası Tofiq Yaqublu qızının hüsr mərasimində iştirak etmək üçün 7 günlüyünə azadlığa buraxılıb

Son günlərdə komaya düşən mərhumun durumu kritik vəziyyətdə idi. Nərgiz Yaqublu həm də 7 aylıq hamilə idi. Mərhumun ölümündən sonra Tofiq Yaqublunun Qaraçuxur qəbəsindəki ata evinə insan axını başlayıb. Dünən səhər saatlarından başlayan hüsr mərasimində ölkəmizin tanınmış simaları - MSDM-nin sədri İsa Qəmbər, Müsavat başqanı Arif Hacı, "Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktoru Rauf Arifoğlu, Milli Şuranın sədri Cəmil Həsəni, AXCP lideri Əli Kərimli, Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə və partiya fəalları, mərhumun əqidədaşları iştirak ediblər. Mərasimdə iştirak edənlər Yaqublular ailəsinin kədərinə bölüşərək, mərhumun yaxınlarına başsağlığı veriblər.

Qızının yas mərasimində Tofiq Yaqublu dünən saat 16:00 radələrindən sonra qatılıb. Belə ki, vicdan məhbusunun aprelin 23-də günorta saatlarında 7 günlüyünə azadlığa buraxılacağı deyilsə də, məlum olmayan səbəblər ucbatından uzadılıb. Mərasimdə iştirak edənlər mərhumun atasına başsağlığı vermək, dərdinə şərik olmaq üçün onu gələcə qədər gözləyiblər. Başqan müavinini evinin qarşısında əzizləri və dostları qarşılayıb. Qarşılaşma zamanı duyğusal anlar yaşanıb, onu qarşılayanlar övlad itkisinə mürüz qalmış Tofiq Yaqublunu ovundurmağa çalışıblar. Onun göz yaşları, "Nərgizim hani?", "Onu mənə verin!" kimi kədərli sözləri hər kəsi qəhərə boğub. Evinde yaxınları ilə görüşdükdən sonra T. Yaqublu qızı üçün qurulan yas çadırına gəlib. Bütün mərasim iştirakçıları ilə bir-bir görüşən vicdan məhbusu hər kəsə öz minnətdarlığını bildirib.

Qeyd edək ki, mərhumun cənazəsi aprelin 24-də gecə saatlarında Bakıya gətiriləcək. Dəfn mərasimi bu gün - aprelin

25-də saat 13:00-da olacaq. Mərhumun nəşi Tofiq Yaqublunun ata evindən götürülərək, Qaraçuxur qəbəsindəki qəbi-

tik olduğunu kimsə söyləyə bilməyib. Danışmağa çətinlik çəkən dərddəli ata bu axşam hava limanına, qızı Nərgiz Yaqublunun cənazəsinə qarşılaşmağa gedəcək.

Musavat.com bildirir ki, yazarımız, Müsavat başqanının müavinini Tofiq Yaqublu penitensiar xidmətin mülki geyimli işçilərinin nəzarəti altındadır və onun hərəkəti məhdudlaşdırılıb. Lakin ona hava limanına gedərək, qızını qarşılaşmağa icazə verilib.

Türkiyədə fəaliyyət göstərən Azərbaycan Kültür Dərnəyi də Nərgiz Yaqublunun vaxtsız vəfatı ilə bağlı başsağlığı açıqlaması yayıb: "Hələ həyatının bahar çağlarında olsa da ani bir rahatsızlıq sonucu yaşamını itirən Müsavat Partiyasının başqan müavinini, hörmətli Tofiq Yaqublunun gənc qızı Nərgiz Yaqublunun vəfatından böyük bir təəssüflə xəbər tutmuş vəziyyətdəyik. Gənc yaşlarında itirdiyimiz, Müsavat Partiyasının və cəmiyyətimizin övladı olan Nərgiz Yaqubluya Allahdan rəhmət dilərək, mücadilə adamı, cəsarətli insan Tofiq Yaqublunun acısını paylaşırıq, ailəsinə və Müsavat Partiyasına başsağlığı diləklərimizi çatdırırıq".

Mərhum ötən il ailə həyatı qurmuşdu. Rusiyada yaşayırdı. 25 yaş var idi. Nərgiz Yaqublunun yeganə yadigarı, yaşaması təhlükə altında olan 7 aylıq körpəsidir.

"Yeni Müsavat" ailəsi Nərgizin yaxınlarına, onu sevenlərə və xüsusilə də Tofiq Yaqubluya dərin hüznə başsağlığı verir və səbir diləyir.

Allah rəhmət eləsin!

□ Cavansir ABBASLI
Fotolar müəllifindir

Tofiq Yaqublunun əfvi üçün prezidentə müraciət olundu

İnsan Hüquqları üzrə Birgə İşçi Qrupa daxil olan hüquq müdafiəçiləri, deputatlar da siyasi məhbusun azadlığa buraxılmasını xahiş etdilər

İnsan Hüquqları üzrə Birgə İşçi Qrupu siyasi məhbus Tofiq Yaqublunun əfv olunması üçün prezident İlham Əliyevə müraciət edib. Bu haqda modern.az-a açıqlamasında işçi qrupunun üzvü, hüquq müdafiəçisi Səadət Bənyarlı deyib. O, bildirib ki, Müsavat Partiyası başqanının həbsdəki müavinini Tofiq Yaqublu üçün ayrıca müraciət edilib və Nərgiz Yaqublunun dünyasını dəyişməsi də müraciətə əlavə olunacaq: "Çox güman ki, Tofiq bəy yaxın zamanlarda azadlığa buraxılıb ailəsinə qovuşacaq".

S. Bənyarlı onu da qeyd edib ki, İşçi Qrupu mütəmadi olaraq fəaliyyətini davam etdirir: "Bütün ərizələrə baxılır və müzakirəyə çıxılır. Çalışırıq ki, bizə daxil olan müraciətlərin hamısına baxıb, lazımı sənədləri əfv komissiyasına göndərək. Biz gözləyirik ki, may ayının sonunda əfv fərmanı verəcək. Əfv sərəncamının verilməsi birbaşa prezidentin səlahiyyətiəndir".

Səadət Bənyarlı bu il əfvə bağlı hazırladığı siyahıda tanınmış məhkumlardan Tofiq Yaqublunun, İqbal Məmmədovun, Nəmet Pənahlının, Əli İnsanovun, Akif Muradverdiyevin, "Nida"çı gənclərin və digər şəxslərin adlarının olduğunu vurğulayıb: "Monitorinq qrupu olaraq özümüzün də siyahımız var. Həmin siyahıda hüquqları pozulmuş qeyri-hökumət təşkilatlarının rəhbərlərinin, siyasi motivlərlə həbs olunmuş insanların və jurnalistlərin adları var. Ümid edirik ki, siyahıda olanların bir çoxu azadlığa buraxılacaq".

Birgə Qrupun üzvü Əliməmməd Nuriyev də Azadlıq Radiosuna bildirib ki, ideyanın təşəbbüskarı qrupun üzvlərindən biri Sahib Məmmədovdur: "Əfv haqda əsasnaməyə görə, qeyri-hökumət təşkilatları da kiminsə əfvi üçün müraciət edə bilərlər. Biz də belə bir humanist davranış nümayiş etdirmək istədik".

Qeyd edək ki, "Yeni Müsavat" qəzetinin baş redaktoru Rauf Arifoğlu da T. Yaqublunun əfv olunması üçün iki dəfə ölkə prezidentinə müraciət edib. Eyni zamanda, Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyası da eyni məzmununda İlham Əliyevə müraciət ünvanlayıb. Müraciətdə övladını itirən atanın əfvi istənilib: "Tofiq Yaqublu milli azadlıq hərəkatının öncüllərindən biri olub, eyni zamanda, Dağlıq Qarabağ uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak edib və təyin olunmuş cəzanın bir hissəsini çəkib".

Deputat Fazil Mustafa isə sosial şəbəkədə yazdığı statusunda bildirib ki, dərhlə Milli Məclisdə Qarabağ qazisi olan Tofiq Yaqublunun azadlığa buraxılması telebini səsləndirsə də, bir nəticə əldə olunmayıb: "Ölkəyə dönmək kimi bu məsələnin həlli istiqamətində yeni təşəbbüslə çıxış edəcəyəm".

Xatırladaq ki, Tofiq Yaqublu 2013-cü il yanvarın 23-də İsmayılı şəhərində baş vermiş hadisələrlə bağlı 5 il müddətinə azadlıqdan məhrum edilib. O, 13 sayılı cəzaçəkmə müəssisəsində cəza çəkir.

□ RÖYA

Müsavat nekroloq yaydı

Müsavat Partiyası gənc xanım üzvünün ölümü ilə bağlı nekroloq yayıb: "Müsavat Partiyasına ağır itki üz verib. Partiyanın gənc fəal üzvü, başqan müavinini, Divan üzvü, siyasi və vicdan məhbusu Tofiq Yaqublunun qızı Nərgiz Yaqublu 25 yaşında vaxtsız vəfat edib.

N. Yaqublu 2009-cu ildən Müsavat Partiyasına üzv olub. Partiya üzvü olduğu gündən müsavətçilik ideyalarının yayılmasında, demokratik islahatlar uğrunda mübarizədə mühüm rol oynayıb. Azad və demokratik Azərbaycanın gerçəkləşməsi üçün bütün qüvvəsilə çalışıb. Özünün təmənəsiz fəaliyyəti və fədakarlığı ilə onu tanıyanların dərin hörmətini qazanıb.

Fədakar müsavətçi Nərgiz Yaqublu üzünü görə bilmədiyi körpəsinə nəvaziş belə göstərə bilmədi. Ana olmaq sevincini yaşamağı amansız tale ona imkan vermədi.

Onun əziz xatirəsi bütün Azərbaycan xalqının, müsavətçilərin və onu tanıyanların qəlbində daim yaşayacaq.

Müsavat Partiyası Nərgiz Yaqublunun faciəli vəfatından kədərləndiyini bildirir, mərhumun ailə üzvlərinə, yaxınlarına və əqidədaşlarına, demokratiya və azadlıq uğrunda mübarizə aparən hər kəsə dərin hüznə başsağlığı verir.

Sən həmişə bizimləsən, əzizimiz Nərgiz!
Allah rəhmət eləsin!"

Türk dünyasının tarixində şəhəri söhri fərdədən biri olan Çanaqqala zəfərinin 100-cü ildönümü münasibətilə Türkiyədə və Azərbaycanda silsilə tədbirlərə start verilib. Aprelin 23-ü və 24-də qardeş ölkədə möhtəşəm bayram törənləri keçirilib.

250 mindən artıq türk əsgərinin həyatı bahasına əldə olunmuş Çanaqqala zəfərinin qazanılmasında Azərbaycan döyüşçülərinin də iştirakı iki qardeş ölkənin bu qalibiyyət günündə də bir yerdə olmasını şərtləndirən əlavə bir mühüm faktordur. Ümumilikdə Türkiyənin istiləçilərinin əsarətinə düşməməsinə şərtləndirən, müstəqil dövlət olaraq mövcudluğunu təmin edən Çanaqqala qələbəsinin bir əsrlik yaşı dünyaya "Barış zirvəsi" kimi təqdim olunub və 25-ə yaxın dövlətin yüksək səviyyədə bu tədbirlərə qatılması Ankaranın növbəti mühüm uğuru kimi vurğulanır.

Türkiyə KİV xəbər verir ki, prezident Rəcəb Tayyib Ərdöğanın ev sahibliyi etdiyi mərasimə 17 prezident, 3 parlament rəhbəri, 3 prezident yardımçısı, 5 baş nazir, 1 eks-prezident, 28 nazir olmaqla 90-a yaxın ölkədən yüksək vəzifəli şəxslər qatılıb.

Çanaqqala Zəfərinin 100-cü il dönümü münasibətilə təşkil olunan rəsmi tədbirdə Ərdöğan, Azərbaycan prezidenti İlham Əliyev, İngiltərə şahzadəsi Çarlz, Əfqanıstan prezidentinin birinci müavini, general Raşid Dostum, İraq prezidenti Fuad Masum, Qatar Əmiri Tamim bin Hamad El Sani, Suriya Ulusal Koalisiyası başkanı Halid Hoca, Albaniya dövlət başçısı Bujar Nishani, Bosniya Həsəqoviniya Dövlət Şurasının sədri Mladen İvanç, Cibuti prezidenti İsmail Ömer Guelleh, Çad prezidenti İdris Debi, Cənubi Sudan dövlət rəhbəri Salva Kiir Mayardit, İrlandiya prezidenti Michael D. Higgins, Qaradağ Prezidenti Filip Vujanoviç, KKTC prezidenti Derviş Eroğlu, Kosova dövlət başçısı Atifete Yahyaga, Makedoniya prezidenti Gjorge İvanov, Mali dövlət başçısı İbrahim Boubacar Keita, Nigeriya dövlət başçısı Mahamadou Issoufou, Pakistan prezidenti Memnun Hüseyn, Senegal rəhbəri Macky Sall, Sloveniya dövlət başçısı Borut Pahor, Somali Prezidenti Hasan Şeyh Mahmud və Türkmənistan prezidenti Qurbanqulu Berdimuhammedov və onlarla dövlət rəhbərləri və dövlət adamları iştirak edib.

Tədbir Diyanət İşləri başqanının duası ilə başlayıb. Daha sonra İttifaf dövlətləri adına ingilis şahzadə Çarlz, ardınca isə R.T.Ərdöğan çıxış edib. O bildiri ki, Çanaqqala savaşı bu savaşa iştirak etməyən xalqların da taleyinə təsir edib: "Bu savaşı, sülh mesajı baxımından Çanaqqalının bütün xalqlara örnək olmasını istəyirik. Terrorizmin, irqçiliyin, islamofobiyanın çarəsi buradadır. Biz bu yüz il barış yüz ilinə döndərmək üçün hər cür əməkdaşlığa hazırıq. Çanaqqalada savaşı hər bir millətdən bütün qəhrəmanların önündə sayğı ilə baş ayıram".

Qeyd edək ki, bayram münasibətilə hələ bir gün öncədən Ankarada Türkiyə dövlətinin banisi Mustafa Kamal Atatürkün məzarı ziyarət olunub. Anıtqəbir önünə əklil qoyulub. Mərasimə Türkiyənin dövlət və hökumət rəsmiləri, Böyük Millət Məclisinin üzvləri, Ankaradakı diplomatik korpusun rəhbərləri, xarici qonaqlar, ölkə ictimaiyyətinin görkəmli nüma-

Türkiyədə möhtəşəm Çanaqqala zirvəsi

Dünya dövlətləri seçimini etdi; 90 ölkə İstanbuldakı tədbirə qatıldı; Çanaqqala zəfərinin 100 illik törənləri ilə müqayisədə saxta soyqırım şouları kölgədə qaldı

şer olmaqla bərabər, həm də insan idilər, qarşılarındakıları həm də insan kimi gördülər. Bizim vəzifəmiz yeni savaşıların yaşanmaması, gənclərin arzularını yerinə yetmədən məzara gömülmədən üzərimizə düşən vəzifəni yerinə yetirməkdir. Mən burada hər birimiz adından sülhün bütün dünyaya hakim olması üçün çalışmaq yönündə qərarlı olduğumuza bir daha bəyan edirəm".

Ərdöğan Çanaqqala savaşı iştirak etmiş Mustafa Kamal Atatürkün sözlərini xatırladı: "Atatürk deyib ki, bura bizimlə döyüşməyə gələn hər ölkəni verdikdən sonra bizim övladlarımızdır. Yeni nəsillərə düşən vəzifə dostluq, sülh mesajıdır. Yeni düşmənlər qazanmaq deyil, sülh mesajı baxımından Çanaqqalının bütün xalqlara örnək olmasını istəyirik. Terrorizmin, irqçiliyin, islamofobiyanın çarəsi buradadır. Biz bu yüz il barış yüz ilinə döndərmək üçün hər cür əməkdaşlığa hazırıq. Çanaqqalada savaşı hər bir millətdən bütün qəhrəmanların önündə sayğı ilə baş ayıram".

Qeyd edək ki, bayram münasibətilə hələ bir gün öncədən Ankarada Türkiyə dövlətinin banisi Mustafa Kamal Atatürkün məzarı ziyarət olunub. Anıtqəbir önünə əklil qoyulub. Mərasimə Türkiyənin dövlət və hökumət rəsmiləri, Böyük Millət Məclisinin üzvləri, Ankaradakı diplomatik korpusun rəhbərləri, xarici qonaqlar, ölkə ictimaiyyətinin görkəmli nüma-

yəndələri, media mənsubları iştirak ediblər. Çanaqqala zəfərinin yüzüncü ildönümü münasibətilə İstanbulda Banş Zirvəsi təşkil olunub. Zirvədə Azərbaycanı baş nazirin müavini Əli Əhmədovun rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti təmsil edib. Nümayəndə heyətinə Milli Məclisin deputatları, görkəmli alimlər daxildir. Üç hissədən ibarət Zirvə çərçivəsində Birinci Dünya müharibəsi və Çanaqqala döyüşlərinə dair müxtəlif sərgilər təşkil olunub.

24 apreldə isə R.T.Ərdöğan və qonaqlar türk şəhidliyini (Yarım milyondan çox itkinin olduğu bu savaşa 250 min türk həlak olub-E.P.) ziyarət edib, məzarların önünə çiçəklər düzüb, dualar oxuyublar. Türkiyə prezidenti Türkiyə ermənilərinin patriarx əvəzi Aram Ateşyana 1915-ci il hadisələrinin anım mərasimi ilə əlaqədar məktub göndərmişdir. R.T.Ərdöğanın məktubu İstanbuldakı Məryəm Ana erməni kilsəsində keçirilən mərasimə oxunub. Türkiyə prezidenti "dəyərlərni erməni vətəndaşları" deyə sözlər başladıqı məktubunda Birinci Dünya müharibəsi şərtlərində həyatını itirən bütün Osmanlı ermənilərini hörmətlə andığını, onların övladlarına və nəvələrinə başsağlığı verdiyini bildirdi. Qeyd edək ki, erməni kilsəsində keçirilən mərasimdə Türkiyə hökumətini Avropa Birliyi naziri Volkan Bozkır təmsil edib.

ATƏT-in Minsk qrupunun ABŞ-dan olan həmsədri Ceyms Uorlik qondarma erməni soyqırımını ilə bağlı məsələyə münasibət

bildirib. O, bu barədə özünün twitter hesabında yazıb: "Biz Dağlıq Qarabağa münasibətində sülh yolu ilə həlli istiqamətində işləyirik. Buna görə də Osmanlı imperiyasının son günlərində baş verən əziyyətləri və qırğınları xatırlamaqla bütün qurbanlara yas tuturuq".

Dünya Türkiyədə möhtəşəm Çanaqqala tədbirlərinə şahidlik edərkən Ermənistanda qondarma "erməni genosidi"nin 100-cü ildönümü qeyd olunub. Anım mərasimlərində iştirak etmək üçün İrəvana yalnız Rusiya, Fransa, Serbiya və Yunan Kiprinin lider-

nın ATƏT-in Minsk Qrupunun tərəfsizliyinə kölgə saldığını söyləyib: "Türkiyədəki tədbirə neçə dövlət başçısı qatılır, Ermənistandakı tədbirə neçəsi qatılır, baxın. Onların tədbiri nifrət, öfkə, bizim tədbirimiz isə sülh zirvəsidir".

Almaniya prezidenti Yoahim Qauk Osmanlı imperiyasında 1915-ci il hadisələrini "erməni soyqırımı" adlandırır. Alman prezident həmin hadisələrdə Almaniyanın qismən məsuliyyətini etiraf edib.

ABŞ prezidenti Barak Obama isə erməniləri pəşman edib. O, 1915-ci ildə Osmanlı İmperiyasında baş verən hadisələrlə bağlı ənənəvi çıxışını edib. Ağ Ev rəhbəri qondarma erməni soyqırımını ilə əlaqədar etdiyi çıxışda ABŞ-in bu barədə mövqeyinin dəyişmədiyini bildirdi. Bununla belə, Barak Obama "soyqırımı" kəlməsindən istifadə etməyib...

Ümumilikdə isə Çanaqqala zəfərinin 100 illik törənləri ilə müqayisədə saxta soyqırım şouları xeyli kölgədə qalıb. Bu da onu göstərir ki, erməni lobbisi və onun havadarlarının bir əsrlik cəhdlərinə, vay-şüven qoparmasına baxmayaraq, tarixi həqiqətləri ört-bastır etmək mümkün deyil.

Qeyd edək ki, Azərbaycanın müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov da qardeş ölkədədir. O, Türkiyənin milli müdafiə naziri İsmət Yılmazın dəvətilə Çanaqqala zəfərinin 100-cü ildönümü münasibətilə anım mərasimində iştirak edir. Tədbirdə iştirak edən dövlətlərin çəlgələri mərasim keçirilən meydana gətirilib. Onların arasında Azərbaycanın da çəlgəni olub.

Bütöv Azərbaycan Xalq Cəbhəsi Partiyasının (BAXCP) rəhbərliyinə daxil olan şəxslər aprelin 24-də Bakının və Azərbaycanın digər ərazilərinin erməni hərbi birləşmələrindən azad edilməsi zamanı həlak olan türk əsgər və zabıtlarının xatirəsinə ucaldılmış abidəsinə ziyarət ediblər. Müsavat Partiyası son anda Nərgiz Yaqublunun vaxtsız vəfatı ilə əlaqədar bayram ziyarətini təxirə salıb. VHP isə Bakının və digər rayonlarımızın azadlığı uğrunda döyüşmüş 1310-dan artıq türk şəhid əsgərinin xatirəsinə ucaldılmış abidəni ziyarət edib. Sonra isə Qobustan (Şamaxı) rayonu ərazisində ermənilərlə döyüşdə qəhrəmancasına şəhid olmuş türk zabıtlarının məzarı önündə ucaldılmış abidə ziyarət olunub.

Milli Məclisin deputatı, BQP başqanı Fazıl Mustafa Çanaqqala törənləri ilə bağlı bunları bildirdi: "Bu gün Türkiyədə 1915-ci il Çanaqqala Zəfərinin 100 illiyi bayram olaraq qeyd olunur. Kö-nül istərdi ki, həmrəylik olaraq bunu Azərbaycanda da qeyd edək və yalançı erməni soyqırımına öz atəşlərimizi göndərək. Olsun, düşünən insanlar anlayırlar ki, bu, həm də bizim bayramımızdır. Modern dünyada türklərin zəfer çaldığı azsaylı möhtəşəm qəhrəmanlıq tarixidir. O gün donanmalarla, silahlarla türklərin üzərinə gələn, bu gün "soyqırım" qərarları ilə gəlirlər. Bu qərarları da Çanaqqalada yedikləri şapalaq kimi mütləq yeyəcəklər. Yeter ki, Çanaqqala imanına və ruhuna sahib bir millət ayaqda olsun. Qarabağı da belə bir iman və ruhla azad edə biləcəyik. Bu zəfərin mənasını dərk edən hər bir Vətən övladını təbrik edim. Dualarımız onlardır, Vətən üçün şəhid olan bütün soydaşlarımızla..."

Putin sözlünə davam edərək bildirdi ki, Rusiyanın yüzrlərlə şəhərinə 2 min aşan anım mərasimləri keçiriləcək. Bu mərasimlərə 3 milyondan artıq rus-erməni cəmiyyətinin nümayəndələri qatılacaq". Putin beynəlxalq bəriyin bu cür faciələrin təkrar eolonması üçün hər şeyi etməli olduğunu bildirdi.

Türkiyənin baş naziri Əhməd Davudoğlu Rusiya prezidenti Vladimir Putinin ermənilərə müraciətində "soyqırım" ifadəsindən istifadə etməsinə münasibət bildirdi. APA-nın "Milliyet"ə istinadən verdiyi məlumata görə, Ə.Davudoğlu xarici işlər naziri Məvlud Çavuşoğlu ilə bu məsələni müzakirə etdiyini deyib: "Lazimi diplomatik addımlar atılacaq".

Ə.Davudoğlu Rusiya və Fransa prezidentlərinin Ermənistandakı tədbirlərə qatılması

Sabiq-vitse primyer Azərbaycandan necə qazanır...

Azərbaycanda oliqarx-məmurların əsasən qoyun sürüləri saxlaması sirr deyil. Hətta bu sürülər o qədər artıb ki, yay otlaq sahələrinin əhəmiyyətli hissəsi erməni işğalı altında olduğundan heyvanları otlaq sahələri ilə təmin etmək getdikcə çətinləşir. Ölkənin əksər yerlərində münbit örüş sahələri hasarlanıb və zəbt olunub. Neftin qiymətinin düşməsindən sonra Azərbaycan hakimiyyəti kənd təsərrüfatının dirçəldilməsi, xüsusilə də boş qalan torpaq sahələrinin səmərəli istifadəsi üçün hərəkətə keçib.

məlumdur və artıq bununla bağlı oliqarx-məmurular arasında böyük bir təlaş da yaranıb. İlk araşdırma zamanı o da məlum olub ki, oliqarxlar minlərlə qoyun saxlanılan bu cür fermaları ya yaxın rayonlarda yaşayan uzaq qohumlarının, bəziləri isə hətta "özünün bir toyuğu belə olmayan" Qarabağ müharibəsi əlillərinin adına rəsmiləşdiriblər. İcra başçıları da özlərini hakimiyyətin qəzəbindən qorumaq üçün oliqarx-məmurulara təxminən "gəlin sürünüzə yiyə durun" mesajını göndəriblər.

Hələ bir müddət əvvəl də belə xəbərlər vardı ki, bəzi varlılar sürülərini Dağıstana, Krasnodara, hətta Qırğızista-

Bəylər Əyyubovun da adı çəkilirdi.

Məlumdur ki, Azərbaycanın bəzi iri oliqarxları Rusiyanın Krasnodar vilayətində yüz minlərlə hektar örüş sahəsi alıblar və orada böyük qoyun sürüləri saxlayırlar. Qırğızistana gəldikdə isə bu ölkədə kifayət qədər münbit örüş sahələri tapmaq mümkündür. Bu ölkə ərazisinin 84 faizini otlaq sahələri və biçənlər təşkil edir ki, bu da heyvandarlıq üçün münbit imkanlar yaradır. O da mümkündür ki, hakimiyyət daxilində baş verən prosesləri proqnozlaşdırmaqla bəzi oliqarxlar vaxtında bu kimi qaçaqarxçı tədbirlər görüblər...

Bu araşdırma hazırda davam edir və indi oliqarxlar özle-

rinci müavini, Azərbaycan hakimiyyəti ilə münasibətləri sonda bəlkə də həbs ilə nöqtələncək Abbas Abbasovun da iri sürüləri varmı...

Məlumatı redaksiyamıza verən mənbə deyib ki, sabiq vitse-primyerin qoyun sürüsünü Daşkəsəndə saxladığı məlum olub. Xəbərə deyilir ki, ümumiyyətlə, bu rayonda oliqarx-məmuruların qoyun sürüləri çoxdur və araşdırmalar burada daha ciddi aparılır. Mənbə deyib ki, Abbas Abbasovun sürülərindən hər gün 50-60 qoyun kəsilərək Gəncəyə, oradan isə Gəncə-Moskva təyyarəsi ilə Rusiya paytaxtına göndərilir. Buradan isə Abbas Abbasovun Moskvadakı restoranlarına paylaşdırılır. Qaynağımız iddia edir ki, faktın indiyədək üzə çıxması Bakıda qəzəblə qarşılanıb. Ehtimal edilir ki, sabiq vitse-primyer qoyun sürülərini Gəncədəki qohumlarına həvalə edib və güman ki, fərman onlardan birinin adına rəsmiləşdirib.

2013 prezident seçkiləri ərəfəsi RATİ-"Milyarderlər İttifaqı" yaradaraq rəsmi Bakıya qarşı cəbhə açan A.Abbasov Azərbaycan iqtidarı ilə bütün körpüləri yandırıb. Ona Azərbaycana gəlmək qeyri-rəsmi qadağan olunub. Bu günlərdə isə Rusiyadakı Azərbaycan təşkilatları rəhbərləri prezident İlham Əliyevə müraciət ediblər. Müraciətdə A.Abbasovu azərbaycanlıları Azərbaycan prezidentinə qarşı təşkilatlandırmaqda ittiham ediblər. A.Abbasovun Azərbaycandakı biznesini ölkədən təcridən çıxardığı barədə məlumatlar yayılsa da, onun qoyun sürüsü saxlaması xəbəri ilk dəfədir ki, ortaya çıxır.

□ Xəbər xidməti

Abbas Abbasovun Daşkəsəndə

qoyun sürüləri tapıldı-özəl xəbər

Sürülərdən hər gün 50-60 qoyun kəsilərək Gəncə-Moskva təyyarəsi ilə Rusiya paytaxtına göndərilir və buradan onun restoranlarına paylaşdırılır; icra hakimiyyətlərinə tapşırılıb ki, oliqarxların heyvan sürülərini harada saxlaması barədə ən müfəssəl məlumatlar hazırlasınlar...

lumaları yaxın 10 gündə onlara versinlər. Bəzi rayonlarda isə bu prosesə nazirliyin özü xüsusi komissiya göndərib və icra hakimiyyətlərində onlara otaq

da ayrılıb.

Dağlıq rayonlardan birinin icra hakimiyyətinə yaxın mənbə redaksiyamıza deyib ki, xüsusi tapşırığın haradan gəldiyi

na göndərilir. Bu oliqarxlar sırasında nəqliyyat naziri Ziya Məmmədovla yanaşı, "Azərnerji" prezidenti Etibar Priverdiyev, eləcə də baş qoruman

rinə yeni örüş sahələri axtarmaqdadırlar.

Amma araşdırma daha bir sensasion faktı üzə çıxarıb. Məlum olub ki, baş nazirin sabiq bi-

Mərakeş səfiri

"Khazar Islands" da olub

Səfir Həsən Hami: "Bunlar Azərbaycanın iqtisadi inkişafının göstəricisidir"

"Avesta Konsern" in həyata keçirdiyi "Khazar Islands" şəhər-kompleksinin Azərbaycanda qeyri-neft sektorunda ən cəlbədar layihə olduğunu diplomatlar da təsdiq edir və bu onların əraziyə mütəmadi xarakter alan səfərinin səbəbidir. Mərakeş Krallığının Azərbaycandakı Fövqəladə və Səlahiyyətli səfiri Həsən Haminin şəhər-kompleksinin salındığı əraziyə səfəri də layihəyə diplomatlar arasında olan marağın nəticəsidir.

Səfir Həsən Hamini qəbul edən "Avesta Konsern" in prezidenti Hacı İbrahim Nehrəmlin hörmətli qonağa ilk öncə rəhbərlik etdiyi şirkət və onun Azərbaycanın müxtəlif bölgələrində bu günə kimi həyata

keçirdiyi layihələr haqqında məlumat verib. Səfir Həsən Hami "Khazar Islands" layihəsinin necə yarandığı ilə maraqlanıb və Hacı İbrahim Nehrəmlin bu şəhərin ideyasının yaranmasından bu günə kimi görü-

lən inşaat işləri haqqında geniş məlumat verib. Səfir Həsən Hami "Khazar Islands" layihəsi haqqında məlumatlı olduğunu, ancaq şəhər-kompleksin inşası istiqamətində bu qədər işin həyata keçirildiyini təsəvvür etmədiyini, gördüklərinin onda dərin təəssürat yaratdığını qeyd edib. Belə böyük layihəyə imza atdığı üçün Hacı İbrahim Nehrəmlini təbrik edən səfir Həsən Hami "Khazar Islands" in Azər-

baycanın iqtisadi inkişafının göstəricisi olduğunu qeyd edib və qısa müddətdə ölkəmizin böyük uğurlar qazandığını deyib. Bu layihənin Azərbaycanın iqtisadi inkişafına bundan sonra yeni töhfələr verəcəyini qeyd edən səfir xüsusilə də turizmin inkişafına güclü təkan ola biləcəyini vurğulayıb.

Mərakeşlə Azərbaycanı birləşdirən ümumi dəyərlərin mövcudluğunu və bunun iqtisadi əməkdaşlığa geniş imkan verdiyini qeyd edən Hacı İbrahim Nehrəmlin səfir Həsən Hamiyə Mərakeşə edəcəyi səfər haq-

qında da məlumat verib. "Avesta Konsern" in prezidenti qeyd edib ki, səfər zamanı rəsmi təşkilatlarla və iş dünyasının nümayəndələri ilə çoxsaylı görüşlər nəzərdə tutulub. Səfir Həsən Hami Hacı İbrahim Nehrəmlinin bu səfərinin iki ölkə arasında iqtisadi münasibətlərin inkişafına öz töhfəsini verəcəyinə inandığını vurğulayıb və öz növbəsində bu əlaqələrin inkişafı üçün

əlindən gələni edəcəyini vəd edib.

"Khazar Islands" in fəxri qonaqlar kitabına ürək sözlərini yazan səfir Həsən Hami layihənin həyata keçirilməsində "Avesta Konsern" in prezidenti Hacı İbrahim Nehrəmliyə uğurlar arzu edib və şəhər-kompleksin həyata keçirildiyi əraziyə yenedən səfər edəcəyini bildirib.

□ Xəbər xidməti

Onun adı Dəyanət, Rəşadət, Cəsur, Fədai olmalıydı...

Xalid KAZIMLI

Onun adı yalnız sənədlərində Tofiqdir. Yalnız sənədlərində... Adı mahiyyətinə uyğun olsaydı, o da xoşbəxt olardı, istəyinə çatardı, arzularına yetərdi.

Dəyanətdir onun adı. Heç kəsin tablaşa bilməyəcəyi dərnlərə, ələmlərə tablaşıb, tablaşıb və yəqin ki, tablaşacaq, dayanacaq, dəyanət göstərəcək.

Dəyanətli olmasaydı, qanunsuz həbsinə, günün günortası qızıl-qırmızıca şərhlənəsinə dözə bilməzdi, dəyanət göstərə bilməzdi, usanardı, sinardı.

Dəyanətli olmasaydı, minlərlə qəzaya düşən insanlardan fərqli olaraq faciəvi qəzaya uğradığı üçün 6 ay boyunca həbsdə saxlanılan qızının fərağına dayana bilməzdi.

Ömür-gün yoldaşının, əziz balasının və can dostunun başqa bir ağır qəzaya düşməsi xəbərini alıb da, dəli olmaq üçün adamda fil dəyanətə gerek idi və bu onda vardı. Dayandı, dəli olmadı, başını mehəsin divarlarını döyüb partlatmadı.

Gənc qızının toyunda iştirak etmək, ona ata xeyir-duası verə bilmək imkanında olmamasına bəlkə çox adam dözə bilər, amma o gənc qızın bu dünyaya erkən vada etməsinə dözmək üçün adamda böyük dəyanət lazımdır. Onun əsl adı Dəyanət olmalıydı.

Bir adı da İgiddir onun. Gürcüstanda doğulub, orda böyüyüb, Bakıda təhsil alıb, amma özünü daima bu ölkənin oğlu sayıb, Qarabağ dərdini daşıyıb, Xocalı faciəsinin ağrısını içinə sindirə bilməyib. 1992-ci ilin martında silaha sarılıb, könüllülər batalyonunda rota komandiri olub, ağır döyüş yolu keçib, rəşadət, şücaət göstərmiş. Milli Qəhrəman fəxri adını alanların içində belə bu İgid insan qədər qəhrəmanlıq göstərən döyüşçülər azdır.

Onun əli qanlı-qanlı yazdığı müharibə memuralarının ilk oxucusu və çapa hazırlayanı olaraq deyirəm, dörd ümumi dəftərin səhifələri arasında üzümə boylanan igid obrazını hələ 1999-cu ildə görmüşəm. O, Xocalının qisasını 8 düşmənlə abtibi və əsgərləndirən almağa müvəffəq olmuş bir igiddir. Adını İgid qoyaydılar gerek. Əsger də qoya bilərdilər, Zabit də. Onsuz da yenə igid olacaqdı. Onun adı Cəsur qoyulmuş olsaydı, yenə yaraşacaqdı. Qorxmas olsaydı, yənəE

Onun adı Mübariz də ola bilərdi. Gözünü açıandan mübarizələrdədir. Milli-azadlıq hərəkatının ilk günlərindən meydanlardadır. Cəmi 30 yaşında böyük bir rayonun İH başçısının 1-ci müavini olanda da mübarizə aparıb, vəzifəsindən istefa verəndən sonra da. Həbs olunan günə qədər o, həmişə mübarizə ovağında olub. İcazəsiz aksiyalarda hamıdan çox fiziki zərbəni o yeyib, hamıdan çox o tutulub, təcridxanaya salınıb, ancaq geri durmaq, tərəddüd etmək söhbəti olmayıb.

Onun adı Aydın deyil, amma özü aydındır, ziyadır. Bir idmançının, döyüşçünün eyni zamanda intellektual insan olması nadir rast gəlinən hadisədir, amma Tofiqdə olan yazırlıq istedadı unikalıdır. Bəlkə də heç kim bilmir ki, o, əfsanəvi "Çeşmə" satirik qəzetinin son nömrələrinin yazarlarından biriydi.

Onun adı Sadiq olmalıydı. Həmişə öz yoluna, partiyasına, liderinə, prinsiplərinə, döyüş dostlarına, əqidə yoldaşlarına, özünə sədaqətli oldu.

Amma o, heç vaxt Ağaqlıq olmadı, Qulam, Naib olmadı, həmişə sözünü dedi, nəyəse etirazı vardısı, susmadı, nədən narazıydısı, dilə gətirdi.

Son 22 ildə o tofiq olmadı, ola bilmədi, böyük arzularını həmişə daşa deydi, planları hər zaman dəyişikliyə məruz qaldı, ömrü zavalları içində, sıxıntılarla keçdi. Ölkənin ən ali ordenlərinə, fəxri adlarına layiq olan adam adicə veteran təqaüdünü belə illərlə ala bilmədi. Qəhrəman olmalıydı onu adı, olmadı, özü fədai oldu, adı müxəlifətçi.

Yaşadı, yaşa doldu, övladlarını özü kimi dəyanətli, mübariz, igid, ziyalı, qorxmas, sadiq böyütdü, amma gözü dolusu xoş günlərini görmədi, fərəhlərini dadmadı.

Adı Etibar deyil, amma özü etibarlıdır. Adı Rəşid, Rəşadət deyil, amma özü rəşadətli.

Azad olmalıydı onun adı. Təkcə adı, yox, özü də azad olmalıydı, azadlıqda olmalıydı. Fəqət o, dustaqdır, içəridədir. İndi əziz, gözəl balasının vəfatıyla bağlı azadlığa çıxıb.

Onun adı Qurban deyil, amma özünü xalqının yolunda qurban edənlərdən biridir. O kişinin adı Tofiqdir, soyadı Yaqubludur, özü Vətən oğludur.

Aprelin 24-də Milli Strateji Düşünmə Mərkəzinin (MSDM) təşkilatçılığı ilə Çanaqqala zəfəri və qondarma erməni "soyqırımı"na həsr olunmuş tədbir keçirilib. Müsavat Partiyasının qərargahında keçirilən tədbirdə MSDM-nin rəhbəri İsa Qəmbər, AXP sədri Pənah Hüseyn, Müsavat və digər partiyaların təmsilçiləri, o cümlədən tanınmış ziyalılar, tarixçilər və digər ekspertlər iştirak ediblər.

Musavat.com-un verdiyi xəbərə görə, əvvəlcə dəyirmi masa iştirakçıların şəhidlərin və bir gün əvvəl dünyasını dəyişən Müsavat fəali Nərgiz Yaqublunun xatirəsini bir dəqiqəlik sükutla yad edib.

Daha sonra çıxış edən İsa Qəmbər tədbirin əhəmiyyətindən söz açıb. O, bildirib ki, ermənilərin "soyqırım" yalanı və Qarabağ məsələsinə həsr olunan dəyirmi masanın keçirilməsi çox əhəmiyyətlidir: "Türkiyədə Çanaqqala zəfəri qeyd olunur. Bir neçə ölkənin prezidenti həmin zəfərin əhəmiyyəti və dünya sülh çağırışı üçün oradadırlar. İrəvanda isə saxta "soyqırım" yalanının yüz illiyi ilə bağlı tədbir keçirilir. Dünyanın diqqəti bu gündədir. Biz istəyirik ki, müzakirə faktlara əsaslanсын. Tarixçi kimi özüm üçün də zamanında bu məsələni araşdırmışam. Araşdırmışam ki, yalan və həqiqətlər bundan ibarətdir. "Soyqırım" məsələsi bütövlükdə yalandır. Bir neçə istiqamətdə yalandır. Baş verən faciə soyqırım, genosid klassikasına uyğun gəlir. Genosid etnik, milli, dini əlamətə görə bir toplumun şüurlu şəkildə məhv edilməsinə deyildir. Ermənilərlə bağlı baş verən olay deportasiyadır, daxili deportasiyadır. Birinci yalan bundan ibarətdir. İkinci yalan o zaman dünyasını dəyişmiş ermənilərin sayı ilə bağlıdır. Artıq dünya alimləri məcbur olub deyirlər ki, açıqlanan bu sayda erməni heç Osmanlı İmperiyasında yaşamaıyb. Üçüncü yalan ondan ibarətdir ki, həmin dövrdə deportasiyanın konkret səbəbləri var idi. Ermənilər Rusiya və bir sıra başqa dövlətlərə qoşularaq onların çağırışından ilhamlanaraq öz dövlətlərinə qarşı hərbi əməliyyatlarda iştirak edirdilər. Kütləvi qətləmlər həyata keçirildilər. Bütöv kəndləri qılıncdan keçirdilər. Dördüncü, ermənilər özlərinin yeganə məzlum obrazını düzəltməyə çalışırlar. Bütövlükdə savaş gədən bölgələrdə ölənlər təkcə ermənilər deyildi, baş xalqlar da itkilər veriblər".

İ.Qəmbərin sözlərinə görə, ermənilər tərəfindən ortaya atılan yalanlar uzun onilliklərdə davam edir: "Həm türk, həm Azərbaycan alimləri bu məsələ ilə bağlı çoxsaylı araşdırmalar həyata keçiriblər. Eyni zamanda, Türkiyə dövləti neçə on illərdir ki, arxivləri açmağa hazır olduğunu bəyan edib. İndi də bu proses yeni bir mərhələyə daxil olub. Türkiyə hökuməti bu istiqamətdə addımlar atır. Erməni tərəfi isə bununla bağlı araşdırma aparılmasına razı deyil, susur, bu yalanı birmənalı şəkildə qəbul etməyə istəyir".

Tarixçilər Yasəmən Qaraqoyunlu və Xaqani İsmayıl isə o dövrdə baş verən hadisələrdən geniş danışaraq "soyqırım" iddialarını yalanlayıblar. Yasəmən Qaraqoyunlu bildirib ki, o zaman yaşanan olaylar türk dövlətlərinin sıradan çıxmasına hesablanmışdı: "Türk millətini çökdürmək üçün erməni məsələsindən zaman-zaman istifadə edilməkdədir".

Xaqani İsmayılın sözlərinə görə, baş verənləri deportasiya da hesab etmək tam fikir deyil: "Bu, hətta müvəqqəti köçürülmə idi. Çünki köçürülən ərazilər də türklərin ərazisi idi. Köçürülənlərə kompensasiya ödənilmişdi". Hər iki tarixçi faktlara və bir sıra mənbələrə istinad edərək ermənilərin

"Biz özümü, millətimizə sahib çıxmalıyıq"

MSDM qondarma "erməni soyqırımı"nu müzakirə etdi; "Əsl soyqırım Qarabağda baş müsəlman, nə də türk var"

iddialarının yalan və böhtan olduğunu vurğulayıblar. Onların sözlərinə görə, hətta bəzi erməni tarixçilər də iddiaların əksinə çıxıblar və baş verən hadisənin soyqırım olmadığını açıqlayıblar. Tarixçi Əli Abbasov isə qeyd edib ki, ermənilər hətta bir-birinə oxşar olmayan versiyalar irəli sürürlər. "Əhrar" Partiyasının sədri Vaqif Hacıbəyli isə ermənilər və baş verən olaylara qarşı liberal olmağın vacibliyini bildirib: "Ermənilərdən əxz edəcəyimiz nəse yoxdur".

"Bozqurd" Partiyasının sədri İsgəndər Həmidov isə vurğulayıb ki, ifrat millətçiliklə türk millətçiliyini müqayisə etmək düzgün deyil: "Qondarma erməni "soyqırımı" bu gün təntənəli şəkildə qeyd edilir. Poma Papası bunu qəbul edib və katolik, xristian dövlətlərinin hamısı bunu qəbul edəcək, tanıyaçaqlar. Biz özümü, millətimizə sahib çıxmalıyıq".

İ.Həmidov Qarabağ problemindən və ermənilərin buradakı işğalından, törətdikləri soyqırımdan da danışdı: "Əsl soyqırım Qarabağda baş verib, orada hazırda nə müsəlman, nə də türk var. Qarabağda yaşayan kürdlər də İslam

dininin daşıyıcısı olduqlarına görə ermənilərin soyqırımına məruz qalıblar. Burada deyirlər ki, millətçilik Azərbaycana nə verib? 250 min erməninin Bakı və Sumqayıtdan köçürülməsinə səbəb olub. O millətçi düşüncəsi və təkəkkürü olmasaydı, indi ermənilər Bakıda yaşayırdı və buradakı qohumları ilə birlikdə türklərin başını kəsirdilər. Biz millətçilik düşüncəmizi unutmamalıyıq ki, bir də Bakıya erməni gəlib çıxmasın, ən azı düşünək ki, bu, ermənidir. Ermənilər bizi qırandakı türk adı ilə qırıblar, türk olduğumuza görə qırıblar. Türk milləti

başqasının haqqına girmir, aşağılamır. Bu məmləkət türk məmləkətidir. Belə gətse, bir azdan burada türkü müdafiə komitəsi yaranaçaq. Çox ağır olsa da, bu, həqiqətdir. Qarabağ məsələsinin çıxış yolu hərdən keçir. Bu gün ermənilər qalıb millət kimi öz fikirlərini dünyaya diqə edirlər. Bir neçə rayon azad edib onlarla stol arxasında otursaq, onların mövqeyi başqa olar".

AXP sədri Pənah Hüseyn isə qeyd edib ki, ermənistandakı qondarma "soyqırım" tədbirinə dörd ölkənin prezidentinin gətməsi də sadə bir məsələ deyil: "Ermənilər və müəyyən dövlətlər bu "genosid"i qəbul edəcəklər. Bir hissə də "genosid"i qəbul etməyənlər olacaq. Sırf ideoloji, geosiyasi məsələdir. Oyunun qaydası budur".

Sonda tədbir iştirakçıları türklərin ermənilər tərəfindən soyqırma məruz qalması, erməni işğalı, həmçinin ermənilərin saxta iddiaları ilə bağlı geniş müzakirənin keçirilməsini, problemin dünya çapında ictimailəşməsi üçün tədbirlər planının işlənilib hazırlanmasını qərara alıblar.

Qeyd edək ki, Çanaqqala savaşını I Dünya müharibəsi zamanı 1915-1916-cı illərdə Osmanlı İmperiyası ilə Antanta bloku üzrə müttəfiqlər arasında dənizdə və quruda baş verib. Müttəfiqlər Osmanlı İmperiyasını paytaxtı İstanbulu ələ keçirərək İstanbul və Çanaqqala (Bosfor və Dardanel) boğazlarını nəzarət altına almağı qarşılıqlı məqsəd qoyublar. Mübarizə 1915-ci ilin yanvar-fevral aylarında taktiki gedişlərlə şiddətlənincə ingilislər Aralıq dənizi səfəri ordusunu, Osmanlıın İttihad və Tərəqqi hökuməti isə alman komandan van Sandersin komandanlığında 5-ci ordunu qurmuşdu. Alman generalın ləng addımlarına qarşı çıxan 57-ci alay komandanı, polkovnik Mustafa Kamal təşəbbüsü öz üzərinə alaraq düşmənin 15 min nəfərlik ordusuna qarşı 5 min əsgərlə savaşa girmişdi. Əsgerlərinə "Sizə ölməyi əmr edim!" - deyə polkovnik Mustafa Kamal onların cəbhədən geri çəkilməsini əngəlləyərək süngüylə vuruşmağa təşviq etmişdi. İlk qələbənin qazanılmasından sonra Anafartalar qrupunun komandanlığına gətirilən Mustafa Kamal işğalçı orduların Gelibolu yanmasından tamamilə təmizlənməsi üçün 259 gün mübarizə aparmışdı. Tarixin gedişatının dəyişdirməsi baxımından Çanaqqala savaşlarında türklərin qələbəsi XX əsrin ən böyük hadisəsi sayılır. Çanaqqala savaşını həm də Mustafa Kamal kimi hərbi və siyasi bir dühani tarix səhnəsinə çıxaran olay kimi tarixə keçib. 1919-cu ilin mayında vətən torpaqlarının azad edilməsi üçün İstiqlal savaşını başlatan Mustafa Kamal, işğalçıları ölkədən çıxaran sonrakı 23 iyul 1923-cü ildə İsveçrənin Lozan şəhərində imzalanan sazişlə ölkəsinin qələbəsinin təmin edərək 29 oktyabrda Türkiyə Cümhuriyyətini elan edib.

Röya RƏFİYEVA
Fotolar müəllifindir

lğının inkişafına yardım göstərilir. Sosial dəyişikliklərin təhlili əsasında belə bir nəticəyə gəlmək olar ki, keçid dövrü qadınların şəxsi və ictimai həyatına çox böyük təsir göstərmişdir. Keçid dövrünü yaşayan ölkələrdə, bərabərliyin hüquqi əsaslarının müəyyən edilməsinə baxmayaraq, qanunun ruhunun iş yerində, ailədə və cəmiyyətdə gündəlik reallığa çevrilməsi üçün hələ çox işlər görülməlidir. Gender bərabərliyi sahəsində tərəqqi keçid prosesində uğurlar qazanılmasını yaxınlaşdır, yaranan imkanların qadınlar, kişilər və uşaqlar arasında ədalətli bölünməsinə təmin edə bilər. Buna görə də bu məsələləri ciddi tədqiq etmək və keçid dövrünü yaşayan ölkələrdə qadınların əsəsinin eşidilməsinə nail

mi istehsalat birliklərindəki işlərdə iştirakı, onların siyasi və ictimai həyatda nüfuzlarının artmasına kömək etdiyi kimi, ailə iqtisadiyyatında və kiçik sahibkarlıqda qadınların əməyinin müdafiə olunub qiymətləndirilməsi də öz növbəsində onların iqtisadında yerinin möhkəmlənməsinə kömək edir.

Qadınların cəmiyyətdə özlərinə görə haqlı narazılıqları, kişilərin isə böyük iddiaları əslində gender bərabərliyinin qeyd olunan şərtlərinə əməl olunmaması və qadın və kişilərin hüquqlarını bilməmələri nəticəsində yaranır. Qadına və kişiye cinsinə və fərdiliyinə görə fərq qoyulması isə bu məsələlərdən sonra alt qatlarda yerləşir. Həçər Abbaslı məruzəsinin sonunda qeyd edib ki, Gender bəra-

nın gender ekspertizəsindən keçirilməsi və gender bərabərliyi mədəniyyətinin təbliği istiqamətində fəaliyyətini genişləndirməlidir.

Sonra partiya sədrinin birinci müavini Ənvər Ağazadə, Ali Məclisin sədri Rəfai Tağızadə, İcra Aparatının rəhbəri Taleh Əliyev, sədrin Təşkilatı məsələlər üzrə müavini Qasım Həsənov, Ali Məclis sədrinin müavini Tamilla Məmmədova, Humanitar şöbənin müdiri Günel İbadova, Analitik təhlil və Siyasi proqnozlaşdırma üzrə şöbə müdiri Fəxrəddin Abdullayev, "125 siyasi Klubunun" üzvü Yeganə Hacıyeva və digərləri mövzu ətrafında çıxış etdilər və müzakirələr aparıldı.

Qeyd edək ki, Ümid Partiyası bir neçə aydır ki, ardıcıl

21 aprel Ümid Partiyasının mərkəzi qərargahında partiyanın Gender Bərabərliyi şöbəsinin təşkilatçılığı ilə "Azərbaycanda Gender Bərabərliyi" mövzusunda dəyirmi masa keçirildi. Gender Bərabərliyi şöbəsinin müdiri Həçər Abbaslı mövzu ilə bağlı məruzə ilə çıxış etdi. O öz çıxışında bildirdi ki, ölkəmizdə gender bərabərliyi termini yenidir və bu sahə yeni olmasına baxmayaraq artıq gender sahəsində problemlərin həlli ilə bağlı ilkin addımlar atılmağa başlanılıb.

Ümid Partiyasında qadın hüquqları müzakirə olundu

Həçər Abbaslı: "Gender problemi məişətdə həll oluna bilmir"

Cinsi mənsubiyətə görə ayrı-seçkiliyin bütün formalarının aradan qaldırılması, kişilər ilə qadınlara bərabər imkanların yaradılması, dövlətin idarə olunmasında və qərarların qəbul edilməsində bir cinsin nümayəndələrinin üstünlüyünə yol verilməməsi ilə bağlı müəyyən işlər görülüb. Amma bunlar problemin həllində yetərli deyil. BMT-nin qadınlara qarşı bütün ayrı-seçkilik formalarının ləğvinə dair Konvensiyası ölkəmizdə bu sahədə mövcud problemlərin həllinə yönəlib, lakin reallıqda konvensiyadakı maddələrə əməl edilmir. Konvensiyanın Azərbaycanda həyata keçirilməsi məqsədilə bir sıra böyük problemləri həll etmək lazımdır. Söhbət bərabərliyin təmin olunmasının hüquqi və dövlət mexanizmlərinin adekvatlığından tutmuş qadınların roluna və onların əsas hüquqlarının pozulmasına aid olan davranış modelləri, mədəni və b. təsəvvürlərin xarakterinə qədər məsələləri əhatə edən problemlərin geniş dairəsindən gedir. Qadınların əsas hüquqlarına gəlinə, qadınlara qarşı ayrı-seçkiliyə İqadınların ailə vəziyyətindən asılı olmayaraq, onların siyasi, iqtisadi, sosial, mədəni, vətəndaş və istənilən başqa sahədəki insan hüquqları və əsas azadlıq-

larından kişilərlə qadınların bərabər hüquqluluğu əsasında istifadə etməsini və ya onları həyata keçirməsini cinsi əlamətə görə zəiflətməyə yönəlmiş, yaxud onları yox dərəcəsinə endirən istənilən fərqləndirmə, məhrumetmə, yaxud məhdudlaşdırma» (BMT-nin qadınlara qarşı bütün ayrı-seçkilik formalarının ləğvinə dair Konvensiyası) kimi tərif edilir. İqtisadiyyatda keçid dövrünü yaşayan ölkələrdə dövlətin rolunun dəyişməsi ilə əlaqədar hökumət vətəndaşların hüquqlarının, eləcə də kişilərlə qadınlar arasında bərabərliyin təmin edilməsində mühüm rol oynamaq lazımdır. Keçmiş sosialist ölkələrində dövlətin, cəza aparatı rolunu oynadığını nəzərə alsaq, burada onun cəmiyyətin dəyər və normalarına istənilən müdaxiləsinə kəskin, hətta ağırlı reaksiya müşahidə olunur. Deyilənlərlə yanaşı, Azərbaycanda Konvensiyanın bərabərliyə dair və digər müddələrinin reallaşdırılmasına əksər hallarda geniş yayılmış və sabit şəkildə gəlmiş gender stereotipləri və mədəni ənənələr də mane olur. Gender bərabərsizliyi problemi məişətdə həmişə həll oluna bilmir, bəzən hökumət qadınlara ictimai sahədə müstəqil fəali-

yət göstərən şəxsiyyətlər kimi deyil, ailə kontekstində, ana qismində baxmağa meylli olur. Qadınlar haqqında bu stereotip təsəvvürlər çox vaxt hüquqi və faktiki bərabərlik arasındakı uyğunsuzluğun əsasında durur. Qadın hüquqlarının pozulması davam edir, bəzi hallarda hətta güclənir. Qeyd edildiyi kimi, qadın hüquqlarına təhlükə törədən səbəblərdən biri də yoxsulluğun yayılmasıdır. İşsiz və kəndli qadınlara və ya qadın sahibkar-

olmaq fəvqəladə dərəcədə vacibdir. Ümid Partiyası olaraq bu sahədə fəaliyyətimizi genişləndirməyi və addımlarımızı sürətləndirməyi düşünürük.

Cəmiyyətin iqtisadi, sosial və siyasi inkişafı prosesində qadınların iştirakının səciyyəsi və səviyyəsi onların fəvqəladə, həm də şübhəsiz ki, keçid prosesinin özünün uğur qazanması üçün həyati əhəmiyyət kəsb edir. Qadınların yerli səviyyədə siyasi fəaliyyətdə və el-

berliyinin təmin edilməsi üçün dövlət öz üzərinə götürdüyü öhdəlikləri yeni gender bərabərliyinin təmin edilməsi üçün normativ hüquqi bazanın formalaşdırılması, təkmilləşdirilməsi və inkişafı, normativ hüquqi aktla-

olaraq hər həftə müxtəlif mövzularda dəyirmi masalar keçirir. Mövzular əvvəlcədən İcra Aparatının hər həftə keçirilən yığıncağında şöbə müdirləri tərəfindən kollegial şəkildə müzakirə olunur.

"Türkiyənin yanında olmaq vəfa borcumuzdur"

Rüfət Muradlı: "Türkiyə və onun kənarında türk dövlətləri varsa bunun yaşam fəlsəfəsini Cənabqalada axtara bilərik"

Məlum olduğu kimi bu gün Türkiyənin Cənabqalada şəhərində zəfərin 100 illiyi mərasimi qeyd olunur. Dünyanın 70-dən artıq ölkəsinin təmsilçilərinin bu mərasimə qatılması həm də ermənilərin sözdə soyqırım iddialarına cavab anlamında da yozula bilər. Elə bu məqsədlə Ümid Partiyasının İctimaiyyət və Xaricdə yaşayan soydaşlarımızla iş üzrə sədr müavini Rüfət Muradlıya müraciət etdik. Rüfət Muradlının düşüncələrini sizə təqdim edirik:

"Mənim düşüncəmə görə Cənabqala zəfəri 20-ci əsrdə Türklük adına varlıq mücadiləsinin apogeyidir. Bu gün Türkiyə və onun kənarında türk dövlətləri varsa bunun yaşam fəlsəfəsini Cənabqalada axtara bilərik. Təsəvvür edin. 1918-ci ildə Bakıda mart qırğınlarında Nuru Paşa önderliyində Türk ordusu bizi daşnak-bolşevik cəlladlarının caynağından xilas etdisə bunu da Cənabqala zəfərinə borcluuyq. Tarixdə Azərbaycan adlı dövlətin imzasını da məhz bu Zəfərə borcluuyq. Ən çətin anlarımızda bir birimizin yanında olmamız mənəvi borcumuz olduğu kimi, bu gün qarşı Türkiyənin sevincini də bərabər paylaşırıq. Və bu zəfərin qazanılmasında Anadoludakı qarşılarla ilə çiyin-çiyinə vuruşan Azərbaycanın türkünün də payının olması təbiidir. Yeni eyni acıyı, eyni sevinci birgə paylaşmaq bizim təbii haqqımızdır. Əgər bu gün özünü dünyanın demokratiya səngərinin öncüllərindən sayan Fransanın dövlət başçısı bəşəriyyət üçün avantürə mənbəyinə çevrilən Vladimir Putinin kənarında erməninin "qəminə şərik olmaq" üçün İrəvandanırlarsa, onda bəz də bu haqqımızda daim israrlı olmalıyıq. Əgər bu gün Qarabağ məsələsinin çözülməsi üçün təşkil olunan Minsk qrupunun üç həmsədrindən ikisi açıq aşkar bitərəfliyi pozursa, nə olursa olsun biz də bu haqqımızdan vaz keçməməliyik. Bir halda ki, Türkiyənin yanında olmaq həm də vəfa borcumuzdur".

Başağılığı

Müsavat Partiyası başqanının həbsdə olan müavini Tofiq Yaqublunun ailəsinə ağır itki üz verib. Onun qızı Nərgiz Yaqublu vaxtsız vəfat edib. Ümid Partiyasının sədri millət vəkili, İqbal Ağazadə və partiyanın rəyasət heyəti Tofiq Yaqubluya və ailəsinə dərin hüznə başsağılığı verir. Allah rəhmət eləsin.

Bu səhifə Ümid Partiyası tərəfindən təqdim edilmişdir

Cibində oğrular oynayan nazir

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Orta statistik azərbaycanlının aylıq qazançı hökumətin dediyinə görə guya 442 manatdır. Ancaq biz hamımız reallığı yaxşı bilirik, bilirik ki, ölkədə orta maaş 250 manatdan yuxarı deyil. Sadəcə, dolanışqı və ölməmək üçün yerdə qalan hissəni hərə bir yerdən çırpışdırır. Oğurluq kütləvi yayıldığı üçün millətin gözü kölgəlidir, daha böyük oğrulara - öz rəhbərlərinə etiraz eləmir.

Uzun sözün qıtası, sadə azərbaycanlının gəlirləri o qədər azdır ki, kimsə cibinə girib 1 manat çıxarsa bunu dərhal hiss edir. Hətta daha kasıblarımız var, qəpiyə güllə atırlar. Adam tanıyıram, uşağı cibindən 20 qəpik götürdüyü üçün çırpışdı. Məsələn, mən özüm ancaq 50 qəpikdən sonra duyuq düşürəm. (Ümid edirəm uşaqlar bu yazını oxumaz).

MTN-in tutduğu bir dəstə isə nəqliyyat nazirinin qohum-əqrabasının bank hesablarından bala-bala pul əkişdirirmiş. Misal üçün, nazirin bir qardaşından iki aya 80 min manat çəkiblər. O biri qardaşından 66 min manat və sairə. Lakin nazirin əqrəbələri və yaxın ətrafı bu oğurluqdan yalnız dəstə tutulandan sonra xəbər bilibdir.

Dünyada bank hesabları oğrularının belə sevimli metodu var. Kiminsə hesabını ələ keçirəndə adətən oğurluğu xırda-xırda edirlər ki, adam duyuq düşməsin. Deməli bizim nazirin ətrafı üçün 60-80 min manat xırda pullar imiş. Halal olsun. Fəxr edirik. Məncə Avropa Oyunlarında bir stadionun azarkeşlə doldurulması xərcini nazirin qardaşlarına tapşırmaq mümkündür. Hətta zəruridir.

Söz düşmüşkən, son aylar camaatımız arasında küçədəki ödəmə terminallarını ("PayPoynt", "Million" və s.) dibindən qopardıb aparmaq halları artmışdır. Elə dünən birini apardılar. Bunlar böyük ehtimalla qardaşı nazir ola bilməyən yazıq adamlardır. Əlbəttə, biz cinayət hadisəsini qınayırıq, "oğrudan oğruya halaldır" formullu milli dəyərimizi, ümumxalq fəlsəfəsini qınayırıq. Yadda saxlayın ki, ən bacarıqlı oğru ələ keçməyən oğrudur. Palaza bürün, xalçanı oğurla. El gücü, pul gücü. Atası budaq-budaq oğurladığını, balası kökündən qazıb aparar. Erməniyə dayı de, uydurma soyqırımı dirnaqda yaz. At ölüb, itlər ondan kolbasa qayırlar. Belə ata sözlərimiz çoxdur, maşallah. Oxucular xahiş eləsə dalını da yazaram, türkün məsəli.

Dünən internetdə bir xəbəri də yanlış oxudum, istəyirəm oxucularımızın məlumatı olsun. Gördüm yazıblar: "200 kəndin adına kredit götürən qadın həbs olundu". Sən demə burada "kəndlinin" yazılmışlar. Bir qadın həmkəndlilərinin sənədləri ilə bankdan kredit alıb qaçıbmış, şanlı, cəsur, başı üstündən quş da uçmayan polisimiz isə bunu hərleyib-fırlayıb tutubdur. İndi mən yanlış oxuduğum hissəyə qayıtmaq istərdim. Yanlış da bir naxışdır. Kor kora kor deməyə sabitlik əldən gedər. Hər dərədə bir at öldürüb, xarici siyasət qurub. Hələlik bu qədər bəsdir.

Azərbaycan hakimiyyəti indiyə qədər xarici banklardan milyardlarla kredit alıb. Təzə məlumatlara görə hərəminizin 500 manat kredit borcumuz var - mənə deyəndən pəpə yeyənə qədər hər kəs borcludur, hətta uşaqlar borcla doğulur. Neft pulu da bitir, bilinmir gələcəkdə bu kreditləri nə təhər qaytaracağıq. Bəs 9 milyon azərbaycanlının adına (yarım milyon çıxdım iqtidarın qohum-əqrabasının hesabına) kredit alıb çırpışdıranları haçan tutacaqlar? 200 kəndlinin kreditini yeyənə nənəm də tutar, hünəriniz var milyardlarla kredit udanlara "kiş"dən zaddan bir şey deyən. Deyə bilməzsiz. Gücünüz elə o fağır qadına çatır.

Ya o qadını buraxın, ya da danışıqlara gedək, bizə öyrətsin görək bu xarici borcları necə batıra bilirik. Lazımdırsa pasportlarımızı yığaq verək.

Azərbaycanın büdcə gəlirlərinin azalması və manatın devalvasiyasından sonra yaranan böhran ölkənin taleyüklü məsələlərinin həllində iki nazirin rolunu daha da artırdı. Bu günlərdə dövlət iqtisadiyyatının əsas yükü maliyyə naziri Samir Şərifov və vergilər naziri Fazil Məmmədovun üzərinə düşüb. Mətbuatda son zamanlar qeyri-rəsmi şəkildə ölkə başçısının bu iki şəxsə müstəsna səlahiyyətlər verdiyi haqqında iddialar yer alır.

Heç kimə sirr deyil ki, Vergilər Naziri Fazil Məmmədov ən kiçik iş adamından ən böyük oliqarxlara qədər hər kəsin obyektlərində yoxlamalar həyata keçirir və köhnə vergi borcları qabardılır. Təbii ki, bu bir tərəfdən nazirin nüfuzunun artmasına gətirib çıxarırsa, digər tərəfdən onu sevməyənlərin də sayı artır. Təsədüfi deyil ki, bir neçə gün öncə Fazil Məmmədova məxsus olduğu bildirilən və ona yaxın şəxslər tərəfindən idarə edilən "Mətorpark" ticarət mərkəzində zəhərlənmə hadisəsi baş verdi. Mətbuatda bu məsələnin arxasında vergilər nazirini sevməyən şəxslərin olduğu ilə bağlı ehtimallar səsləndirildi.

Hazırda bu iki şəxsin adı baş nazir postuna namizəd kimi hallanır. İddialara görə, böhran vəziyyətində ölkənin iqtisadi durumunu yoluna qoymaq onların qarşısında sadəcə bir sınaqdır. Bu sınaqdan uğurla keçən şəxs isə ölkənin növbəti baş naziri ola bilər.

Düzdür bir çox ölkələrdə baş nazir prezidentdən sonra ikinci şəxs sayılsa da Azərbaycan reallığında bu, belə deyil. Bizdə baş nazirin fəaliyyəti demək olar ki, yoxdur. Ancaq təbii ki, burada kürsüdə olan, vəzifə tutan adamın şəxsi keyfiyyətindən də çox şey asılıdır.

"Yeni Müsavat" qəzeti olaraq, maliyyə naziri Samir Şərifovun və vergilər naziri Fazil Məmmədovun neft və manat sınağından üzuağ çıxacağı təqdirdə birinin baş nazir postuna keçəcəyi ehtimalını dəyərləndirməyə çalışdıq.

Millət vəkili Zahid Oruc "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirdi ki, hazırkı baş nazirin fəaliyyətdə olduğu bir dövrdə bu cür iddiaların ortaya atılmasını məqbul saymır: "Azərbaycanda bu ilin fevral ayının 21-də manatın devalvasiyası ilə bağlı verilən qərar regiona yönəlik yürüdümlən sanksiyaların bizdən də yan keçmədiyini, müxtəlif tərəflərdən Rusiya-Azərbaycan ticarət əla-

qarılı deyil. Bu hadisələr fonda iqtisadi təhlillər apararkən, buradan həm də bir sınaq kimi baş nazirliyə gedən yolun başladığını kimsə iddia edirsə, bunu nə təkzib, nə də təsdiq etmək istəmərim. Ona görə ki, mətbuatın haqqı var ki, məsələlərə istədikləri kimi yanaşma sərgiləsin. Adı çəkilən hər iki

çıxmaq lazımdır və məlum deyil ki, böhran nə dərəcədə ağır olacaq, hara qədər davam edəcək. Proqnozlaşdırma görə, yaxın aylarda neftin qiymətinin bir qədər düşməsi ehtimalı var. Bu barədə çox riskli proqnozlar da verirlər. Buna görə də birmənalı fikir söyləmək çox çətinidir. Mən o qədər

İqtisadi böhran iki naziri xoşbəxt edə bilər

Fazil Məmmədovla Samir Şərifovun maliyyə proseslərində önə çıxmaları, əlavə səlahiyyət əldə etmələri onların siyasi perspektivinə müsbət təsir göstərə bilər - baş nazirlik uğrunda iki məmurun arasında yarış başlayır

Fazil Məmmədov

Samir Şərifov

Zahid Oruc: "Kimsə hazırkı iqtisadi böhranla mübarizədən baş nazirliyə gedən yolun başladığını iddia edirsə, bunu nə təkzib, nə də təsdiq etmək istəyərəm"

qələrinə təsir göstərdiyini, eləcə də ölkənin digər xarici dövlətlərlə ticarət əlaqələrində problemlər yaratdığına fərqləndiririk. Xüsusilə də neftin ucuzlaşması Azərbaycanın büdcə gəlirlərinin azalmasında təsir göstərib. Buna görə də, etiraf etmək lazımdır ki, hökumət daha artıq çağırışların, müxtəlif təsirlərin və risklərin altındadır. Bir müddət öncə maliyyə naziri də açıqlama vermişdi ki, investisiya xərclərində ixtisarlara aparılacaq. Bu açıqlama da xeyli reaksiyalar doğurmuşdu. Bu baxımdan o fikir doğrudur ki, həm Maliyyə, həm İqtisadi İnkişaf, həm Mərkəzi Bank, həm də Vergilər Nazirliyi 2015-ci ilə daha fərqli və sıx vəzifələrlə daxil oldu. Beynəlxalq şəraitə nəzərə alsaq, indiki dönmə 2014-cü ilə müqayisədə o qədər də

nazir hökumət komandası içərisində çoxdan yer alan məmurlardır. Onlar dövlət işini kifayət qədər peşəkar bilirilər. Mən burada Mərkəzi Bankın rəhbərinin də adına yer verədim. Ancaq gələcək baş nazirin axtarışına çıxmazdan əvvəl düşünmək lazımdır ki, ölkə rəhbəri özünün icra komandasını formalasdırmaqda müstəsna səlahiyyətlərə malikdir. Ona görə də, baş nazir Artur müəllimin çalışdığı bir dönmədə belə bir iddiaları ortaya qoymağı effektiv saymıram".

Politoloq Ərəstun Oruc isə bütövlükdə hökumətin bu iqtisadi böhrandan uğurla çıxacağına inanmadığını bildirdi: "Bu fikri söyləmək bir az çətin-dir. Ona görə ki, ilk növbədə bu iqtisadi vəziyyətdən

də optimist deyiləm. Neftə olan güvən yalnız o halda özünü doğrulda bilər ki, neftin qiyməti artsın, neft 80-90 dollar həddinə çat-sın. Bu bahalaşma gözlənilən deyil. Əksinə, neftin bir qədər də ucuzlaşacağı gözlənilir. Digər hallarda iqtisadiyyatın başqa yolla inkişaf etdirilməsi islahatlar tələb edir və bu islahatlar da xeyli zaman tələb edir. İlk növbədə baxmaq lazımdır ki, bu vəziyyətdən çıxış necə olacaq. Məsələn, Vergilər Nazirliyi nə edə bilər? Şirkətlərin hamısını küncə sıxıb onlardan vergi toplamaq. Bu isə son nəticədə ona səbəb olur ki, faktiki olaraq investisiya olunan kapital vergi şəklində dövlətin büdcəsinə transfer olunur. Başqa sözlə buna özəl sektorun dövlət tərəfindən talanması da demək olar. Bu baxımdan mən hökumətin bu durumdan uğurla çıxacağına əmin deyiləm".

Politoloq onu da vurğuladı ki, Azərbaycanda baş nazir postu reallıqda nominal xarakter daşıyır: "Bu həm də bir siyasi vəzifədir və baş nazir prezidentdən sonra ikinci şəxs sayılır. Ölkədə heç kim güclü bir baş nazirin olmasında maraqlı deyil. Belə olan halda iqtisadiyyatı böhrandan çıxarmış bir nazirin baş nazir postuna gətirilməsi məntiqlikən kənarlıdır".

Ermənistanın paytaxtında qondarma "erməni soyqırımı"nın "anım tədbirləri"ndə dünya dövlətləri sırasında prezident səviyyəsində iştirak edən cəmi iki ölkə oldu. Rusiya prezidenti Vladimir Putin və Fransa prezidenti Fransua Olland "yüz illik tədbirləri"ndə iştirak edib "erməni soyqırımı" abidəsi önündə baş əydilər. Çıxışlarında isə soyqırım ifadəsini açıq şəkildə işlətdilər.

Azərbaycan hakimiyyəti hər iki prezidentin bu addımına onların səfər edəcəyi rəsmi açıqlandıqdan bu günəncə hər hansı kəskin münasibət ortaya qoymayıb. Rəsmi Bakının bu ehtiyatlı və çəkingən davranışını müəyyən mənada başa düşmək, bu davranışı iki böyük dövlətlə münasibətləri korlamamaq istəyindən irəli gələn hərəkət kimi qəbul etmək mümkündür.

Maraqlıdır ki, Azərbaycanın müxalifət partiyalarının da rəhbərliyi səviyyəsində dünənə qədər Putin və Ollandın hərəkətinə sətə reaksiya verilməyi müşahidə olundu.

Məsələ ilə bağlı onların bir neçəsi ilə əlaqə saxladıq.

Müsavat Partiyasının başqanı Arif Hacı bildirdi ki, Müsavat Valdimir Putinin və Fransua Ollandın qondarma "erməni soyqırımı"nın ildönümü ilə əlaqədar Ermənistan səfərinə pisləyən və bu səfərin ATƏT-in Minsk qrupu həmsədrliyi olan dövlət başçıları tərəfindən həyata keçirilməsinin bu problemin həlli yolunda bir əngəl kimi dəyərləndirən bəyanatı verib: "Bu bəyanatımızdakı fikirlərin üzərində qalırıq. Azərbaycan hakimiyyətinin Putinin və Ollandın davranışlarına susqunluqla yanaşması isə İlahin Əliyevin guya heç kəsdən çəkinməyərək müstəqil siyasət yeritdiyi bərdə bəyanatları ilə uyğun gəlmir. Vladimir Putin Ermənistanı bu şəkildə səfəri bütövlükdə Qarabağ münaqişəsinin həlli yolunda problemlər yaradır, dolayısı ilə ermənilərin Azərbaycan ərazilərini işğal etməsinə

haqq qazandırır. Azərbaycan hakimiyyəti tənqidə dözümlü yanaşan, atdıqları addımlara görə hansısa cəza gözləmədikləri Qərbə qarşı, ABŞ-a qarşı kəskin mövqe sərgiləməkdən çəkinməyiblər. Amma açıq-aydın görünür ki, hakimiyyət Rusiya qarşısında, Putinin atdığı addımlar qarşısında hər hansı bir etiraz belə, bildirmək iqtidarında deyil".

ADP sədri Sərdar Cəlalov bildirdi ki, Vladimir Putinin İrəvana gətməsi ilə bağlı rəhbərlik etdiyi partiyanın İdarə Heyəti adından tənqidi mövqə ifadə olunub və mediaya yayılıb. Lakin təəssüf ki, media həmin materialı hansısa səbəbdən dərc etməyib: "Biz Putinin İrəvana səfəri ilə bağlı vaxtında mövqeyimizi bildirmişik. Nə edək ki, yazılı şəkildə yaydığımız mövqə mediada lazımı səviyyədə işıqlandırılmadı. Putinin "erməni soyqırımı" məsələsində erməniləri müdafiə etməsi Rusiyanın indiyə qədər iştirak etdiyi qətləmlərlə bağlıdır. Rusiya 1918-ci ilin martında azərbaycanlıların qətlində, Xocalıda dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı soyqırımı ermənilərlə birlikdə iştirak edib. Rusiyanın Ermənistanı müdafiə etməsinin əsasında həmişə ermənilərdən bu bölgədə silah kimi istifadə etməsi ilə əlaqədardır. Onlar bu bölgədəki digər xalqlara qarşı qətləmlər, etnik təmizləmələri birlikdə həyata keçiriblər. Türkiyə bölgədə gücə çevrilir, türk respublikaları müstəqilliklərini sürdürürlər. Ona görə də Rusiya 20 əsrin əvvəllərində olduğu kimi erməni silahını

Müxalifət Putin və Ollandı işğalçının tərəfini tutmaqda ittiham etdi

Arif Hacı:
 "Putin Ermənistanı bu şəkildə səfəri dolayısı ilə ermənilərin Azərbaycan ərazilərini işğal etməsinə haqq qazandırır"

sazlayır. Necə ki, 20-ci əsrin əvvəllərində Rusiya, ANTANTA ermənilərdən Azərbaycana, Türkiyəyə qarşı bir silah kimi istifadə edib türk xalqına qarşı soyqırımı həyata keçirdilər, indi də "erməni soyqırımı"na tanımaq həmin siyasətin davamıdır. Putin Ermənistanı bu cür xüsusi

Sərdar Cəlalov:
 "Rusiya 1918-ci ilin martında azərbaycanlıların qətlində, Xocalıda dinc azərbaycanlı əhaliyə qarşı soyqırımı ermənilərlə birlikdə iştirak edib"

diqqət göstərməsində məqsədi budur. Bu, ermənilərə məhəbbətəndən irəli gəlir, sadəcə olaraq Rusiya ermənilərdən həmişə kimi bölgədəki digər millətlərin inkişafına mane olmaq üçün istifadə etmək üçün ermənilərin başını sıgallayır. "Erməni soyqırımı" məsələsinin gündə

İqbal Ağazadə:
 "Fransa və Rusiyanın prezidentlərinin Ermənistanı qondarma "soyqırım" tədbirlərində iştirakı işğalçı tərəfin yanında olmağın göstəricisidir"

mə gətirilməsinin Ermənistanın inkişafını əngəllədiyini soyuq başla düşünən ermənilər də bəyan edirlər".
Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə bildirdi ki, rəhbərlik etdiyi partiya artıq aprelin 24-də Putinin və Fransa prezidenti Ollandın İrəvana səfər etməsi ilə

bağlı bəyanat verib: "ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədri kimi Ermənistan-Azərbaycan münaqişəsinin tənzimlənməsində iştirak edən Fransa və Rusiyanın prezidentlərinin Ermənistanı qondarma "soyqırım" tədbirlərində iştirakı işğalçı tərəfin yanında olmağın göstəricisidir. ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrliyi kimi bu addım onlar üçün yolverilməzdir. Tarixə qiymət vermək siyasətçilərin işi deyil. Dövlətlər bu tipli münasibətlər bəsləyirlərsə, onlar münaqişənin həllində ədalətli yanaşma sərgiləyə bilməzlər. 20-ci əsrin sonlarına yaxın Xocalı kimi bir soyqırım olduğunu təsdiq edəcək bütün faktlar ortadaikən onu tanımayıb 1915-ci ildə guya "erməni soyqırımı"nın olduğunu iddia etmək Fransanın və Rusiyanın Ermənistanın mövqeyini dəstəkləyən dövlətlər olduğunu göstəricisidir. Mən əslində Rusiya və Fransanın bu mövqeyinə təəccüb etməm. Zaman-zaman belə olub, bundan sonra da belə olacaq. Biz bundan məyus olmamalıyıq. Biz fərqli yollar aramalıyıq. Bizimlə kim bu prosesdə ədalətli mövqə, beynəlxalq hüququn yanında olan mövqə sərgiləyə bilər onları araşdırmalıyıq və dostlarımızın sayını genişləndirməliyik".
Etibar SEYİDƏĞA

Dünyadakı riyakarlıqlar və əclafçılıqlar bu günlərdə göz önündədir. Saxta erməni soyqırımına münasibətdə bunun bir daha şahidi olduq. Serbiya prezidenti Boris Tadiç görək unutmayaq ki, 1995-ci ildə Srebrenitsa şəhərində iki həftə ərzində 15 min türk-müsəlman soyqırım edən onun bu gün rəhbərlik etdiyi ölkədir...

Elsad PAŞASOY
 epashasoy@yahoo.com

Fransa Allah qoymasa həmsədr ölkə kimi Qarabağ münaqişəsinin tənzimlənməsi ilə məşğuldur. Olland Ermənistanın qatil prezidentini bağrına basanda ehtiyatlanmalıydı ki, üst-başı qana bulanan, Sərkisyan xirtəyinəncə qana bulanıb Xocalıda. Putin üçün də xatırlatmalı kifayət qədər faktlar var, 20 yanvar qırğınının tutmuş, 366-cı alayın Xocalıda erməni faşistlərlə birgə törətdiyi soyqırımı qədr. Ancaq nə faydası?

Xocalı soyqırımı 100 ilin xəyalı söhbəti deyil ki, 1992-ci ildə baş verib. 1992-ci ilin 8 aprelində törədilən Ağdaban soyqırımında bir kənd erməni separatçıları tərəfindən yandırılıb, 67 nəfər qətlə yetirilib - 8 nəfər 90-100 yaşlı qoca, 2 nəfər az yaşlı uşaq, 7 nəfər qadın diri-diri odda yandırılıb.

lərlə insanımız deportasiyanın qurbanı olub. Roma Papası, Avropa Parlamenti bu faktlara niyə "soyqırım" demir?!

Həqiqət köz kimidir, külünü üfürəndə qiğılıcım saçır. Həqiqət budur ki, erməni cəlladları təkə Osmanlı ərazilərində, ya-

türklərini böyükdən-kiçiyə görməyə vəhşilliklə məhv etməyə başlayıb. Tarixi məxəzlər deyir ki, təkə Urmiyə bölgəsində ermənilər 150 min, Xoy bölgəsində isə 50 min Azərbaycan əhalisini qətlə yetirib. Türkiyə ərazisinin Şərqi Anadolu bölgəsində isə 200 min

sonra urmiyalılar aldandıqlarını başa düşdülər. Bu günü Günəş ili 1226-cı il, İsfənd ayının 26-sı - axır çərşənbə (17 mart, 1918) Urmiyə şəhərində erməni daşnaqları və çiloların 10 min nəfərə yaxın azərbaycanlı qırğınının şahidiyəm".

Fars şovinizminin dahi təbliğatçısı kimi tanınan Əhməd Kəsrvi isə yazırdı ki, Ağa Petrosun başçılığı ilə keçirilən qanlı ixtişaqlar zamanı Salmada bir-cə abad kənd belə qalmadı. "Çaresiz qalan xalq öldürülür, imkanı olanlar qaçıb gedirdi. O gün olmurdu ki, Urmiyada adam qətlə yetirilməsin. Urmi, Salmas, Xoy şəhərləri və bu şəhərlər arasında olan kəndlərdə Azərbaycan türklərinin soyqırımı və talanlarının davam etdiyi bir vaxt Osmanlı Ordusu onların yardımına gəldi və azərbaycanlıları bəlkə də yox olmaq təhlükəsindən qurtardı. Osmanlı ordusu 1918-ci ilin iyun ayında Xoy şəhərinə çatdı. Ordu oradan Salmasa doğru hərəkət edib erməni-aysor birləşmələrinə həmlə etdi. Petros bu döyüşə Urmiyadan toxana da gətirmişdi. Bir neçə günlük müharibədən sonra erməni ordusu dağıldı, onlar ailələrini, mal-qaralarını götürüb qaçmağa başladılar..."

Tarixi mənbələrdə ardınca deyilir: "Həmin il Böyük Ermənistan yaratmaq fikrində olan daşnaq partiyasının başçısı Andronik Xoy şəhərini ələ keçirmək və erməni-aysor qoşunlarına birləşmək üçün 8000 nəfərlik hərbi qüvvə ilə Culfa yolundan Xoy şəhərinə tərəf hərəkət etdi.

Cənubi Azərbaycanda türk soyqırımı

(Özünü karlığa və korluğa vuranlar üçün)

Nisbətən uzaq tarixdə isə daha nələr olmayıb. 1905-ci, 1918-ci illərdə ermənilərin törətdikləri dəhşətlər isə yazmaqdan bitən-tükənən deyil. Dönük ermənilərin Osmanlı ərazisindən köçürülməsi zərurətəndən irəli gəlirdi. Türklər onları məhv etməkdənsə, deportasiya etməyi üstün tutdu, buna görə dünya Osmanlıya "sağ ol" deməli idi. Ancaq keçən əsrdə Azərbaycan türkləri dəfələrlə deportasiyaya məruz qalıb, 1948-1953-cü, 1988-1989-cu illərdə yüz minlərlə azərbaycanlı dədə-baba yurdundan sürgün edilib, min-

xud Şimali Azərbaycanda deyil, Cənubi Azərbaycanda da dəhşətli qırğınlar törədib. 1918-ci ilin mart ayınadək erməni silahlı dəstələri təkə İrəvan quberniyasının İrəvan qəzasında 32, Eçmiədzin qəzasında 84, Novobəyazid qəzasında 7 və Sürməli qəzasında 75 kəndi - üst-üstə 198 kəndi darmadağın etmiş, həmin qəzalarda təqribən 135 min nəfər soydaşımız soyqırımı məruz qoymuşdu.

I Dünya müharibəsi zamanı erməni silahlı dəstələri vəziyyətdən istifadə edib Xoy, Salmas, Soyqublaqdakı Azərbaycan

Azərbaycanlılarla müzakirədən

Aprelin 24-də Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində "AMAY" ticarət mərkəzinin həbsdə olan rəhbəri Abdulla Abdullayev, Heydər Rzayev, Mehman Məmmədcanlı, Elşən Novruzov, Vidadi Qurbanov və Nədejda İlyasovanın barəsində olan cinayət işi üzrə növbəti məhkəmə prosesi keçirilib.

Virtualaz.org saytının məhkəmə prosesində iştirak edən müxbiri xəbər verir ki, prosesdə iş üzrə 13 nəfər zərərçəkmiş şəxs qismində dindirilib.

Rəşad Quliyev, Rasim Cavadov, Yelena Axundova, Allahşükür Qurbanov, Yalçın Muradov, İbrahim Novruzov, Leyla Həmidova, Akif Yusifov, Üliyyə Nadirova, Səid Balayev və Həsən Nəbiyev ifadələrində 2004-cü ildə "Xudafərin" MMC ilə müqavilə bağlandıqlarını, binanın tam kompleksləşdirilməsinə məhkəmənin nəzərinə çatdırdılar.

Dindirilmə zamanı məlum oldu ki, zərərçəkmiş şəxs kimi məhkəməyə dəvət olunan, yuxarıda adları hallanan şəxslərin heç biri ibtidai istintaqda Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsində ifadə verməyiblər. Bu da vəkillərin narazılığına səbəb oldu.

Vəkil Osman Kazımov bunu prosessual pozuntu adlandırdı. Bildirdi ki, məhkəmə buna qiymət verməlidir: "Sonra dövlət ittihamçısı məhkəmənin sonunda iki cümlə ilə deyəcək ki, ittiham sübuta yetirilib".

Hakim isə məhkəmənin buna sonda qiymət verəcəyini bildirdi: "Dindirilən zərərçəkənlərin məhkəmədə siyahısı var, hamısı da protokola qeyd olunub".

Vəkil Yavər Hüseyn bildirdi ki,

istintaqın bu hərəkəti qanunsuzdur. Vəkil Əkbər Bağırov prokurorun bu məsələyə münasibət bildirməsini istədi.

Dövlət ittihamçısı Fərid Nağıyev isə dedi ki, bütün bu məsələlərdə sonda qiymət bildiriləcək: "Mənim deyəcəyimi nə Osman Kazımov, nə də başqası deyə bilməz. Burada şou yaratmağa ehtiyac yoxdur".

Osman Kazımov dedi ki, A.Abdullayev qanunsuz olaraq həbsdə saxlanılır: "Bu da şoudur? Prokuror vəsatət qaldırsın ki, bu şəxslər zərərçəkmiş şəxslər siyahısından çıxarılsın".

Prokuror isə cavabında vəkilin ona göstəriş vermək hüququnun olmadığını xatırladı.

Vəkil Osman Kazımov bu işə xitam verilməli olduğunu söylədi: "Olmayan cinayətə görə bu adamı həbs edə bilərlər".

Bundan sonra Abdulla Abdullayev qısa çıxış etdi: "1918-ci ildə baş verən soyqırımınla bağlı 36 cild cinayət işi olub, mənə bağlı 80 cild iş düzəldiblər, amma içində heç nə yoxdur. Mən bu ölkədə bir nəfərə də xəyanət etməmişəm. Amma başıma xalta salıb meymun kimi gəzdirirlər. Heyvan kimi dörd divar arasında saxlayırlar. Nə qədər deyirəm ki danışmayacam, amma dözə bilmirəm. 8 ildir ki, binanın tikilməsinin səbəbi elə

"Boynuma xalta salıb meymun kimi gəzdirirlər, dözə bilmirəm"

"AMAY Abdulla": "1918-ci ildə baş verən soyqırımınla bağlı 36 cild cinayət işi olub, mənə bağlı 80 cild iş düzəldiblər, amma içində heç nə yoxdur"

Abdulla Abdullayev

prokurorluqdur".

Bununla da məhkəmə prosesi aprelin 27-dək təxirə salındı.

Qeyd edək ki, Abdulla Abdullayev və digərləri Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2 (mənimləmə və ya israf etmə) və 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) maddələri ilə təqsirləndirilib.

Təqsirləndirilən şəxslərdən yalnız A.Abdullayev barəsində həbs-qətimkan tədbiri seçilib, digər şəxslər isə zəminədərlər.

A.Abdullayev ötən il aprelin 4-də həbs olunub. Onunla bağlı İqtisadiyyat və Sənaye Nazirliyi yanında Sahibkarlığa Kömək Milli Fondundan daxil olmuş material Baş Prokuror yanında Korrupsiyaya Qarşı Mübarizə Baş İdarəsində araşdırılıb. A.Abdullayev və digərləri Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2 (mənimləmə və ya israf etmə) və 308.2-ci (vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) maddələri ilə cinayət işi başlanıb.

Istintaq müəyyən edib ki, 2006-2008-ci illərdə "Birlikbank" ASC-nin Müşahidə Şurasının sədri olmuş Abdulla Abdullayev vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə etməklə Sahibkarlığa Kömək Milli Fondunun xətti ilə kənd təsərrüfatı, eləcə də digər sahələrin inkişafına yönəldilməsi nəzərdə tutulan ümumilikdə 3 milyon 397 min ma-

nat məbləğində vəsaiti təyinatı üzrə istifadə etməyib.

Istintaqın gəldiyi qənaətə görə, vəsaiti ayrı-ayrı hüquqi şəxslərin müvəkkil bank olan "Birlikbank" ASC-də açdığı hesablaşma hesablarına köçürülməklə həmin vəsaiti faktiki rəhbəri olduğu "A.M.A.Y" MMC-nin Xətai rayonu ərazisində yerləşən binasının təmir-tikinti işlərinə xərcləyib. Özgən külli miqdarda əmlakını mənimləməsinə şübhələr üçün ciddi əsaslar olduğundan A.Abdullayevə Cinayət Məcəlləsinin qeyd olunan maddələri üzrə ittiham elan edilib və barəsində məhkəmənin qərarı ilə həbs-qətimkan tədbiri seçilib.

"Avropa" otelindəki qanlı olayın təfərrüatları

Bankiri öldürən şəxsin vəkilindən sensasion açıqlamalar

"Avropa" otelində baş verən olayda adı keçən Ruslan Əfəndiyev bu ilin martına qədər Beynəlxalq Bankın prezidenti Cahangir Hacıyevnin şəxsi mühafizə xidmətinin rəisi olub. Bu haqda "Yeni Müsavat"a daxil olan məlumatda deyilir ki, C.Hacıyev vəzifəsindən çıxarılandıqdan sonra R.Əfəndiyev də işini itirib və aktiv şəkildə məşqçiliyə başlayıb. Aprelin 22-də "Avropa" otelində məlum qətl hadisəsi də həmin məşq zamanı yaşanıb.

Otelin idman zalında Ruslan Əfəndiyev və Azər Məmmədova bıçaq xəsarətləri yetirilib. A.Məmmədov hadisə yerində ölüb, R.Əfəndiyev isə hakim müayinəsindən sonra sərbəst buraxılıb. A.Məmmədov "Zamin-bank"ın filial müdiri olub. Digər bıçaqlanan R.Əfəndiyev isə idman ustası, qarışıq döyüş idman növü üzrə məşqçidir. Olayla bağlı ilk məlumatlarda bildirildi ki, A.Məmmədov otel idman zalında məşq edərkən Sənən Quliyevlə otel idman zalının qarışıq döyüş növləri üzrə məşqçisi R.Əfəndiyev arasında mübahisə yaranıb. A.Məmmədov onları sakitləşdirməyə çalışıb. S.Quliyev bıçaqla məşqçiyə və Azərə zərbələr vurub və hadisə yerindən qaçıb.

Sonradan məlum olub ki, hadisə baş verən gün Sənən Quliyev tək olmayıb. Onunla birlikdə Mövlud adlı dostu da orda olub.

Ruslan Əfəndiyev vəzifəli şəxsin mühafizəsinin rəisi olub

Mövludun vəkil Cavid Rza-zadə "Yeni Müsavat"ın əməkdaşına hadisənin təfərrüatlarını danışdı. Vəkil işdə adı keçən Ruslan Əfəndiyevnin uzun illər "Beynəlxalqbank" prezidenti Cahangir Hacıyevnin mühafizə xidmətinin rəisi olması haqda bilgiləndiyini deyib. Bildirdi ki, adı bir

məsələnin bu səviyyəyə çatmasında R.Əfəndiyevin rolu var: "Mətbuatda tamamilə yanlış olaraq məlumat yayılıb ki, Sənən Quliyev vəzifəli şəxsin mühafizəçisi olub. Mövlud və Sənən dindər uşaqlardır. Onlar vəzifəli şəxslər deyillər və heç vaxt da vəzifəli şəxsin mühafizəsinin rəisi olmayıblar. Amma Ruslan Əfəndiyev vəzifəli şəxsin mühafizəsinin rəisi olub. Mətbuatda məsələnin bu cür baş-ayaq yayılması təsadüfi deyil. Görünür, Sənən və Mövlud ictimaiyyətə arxalı şəxslər kimi təqdim etməklə barələrində yanlış rəy formalaşdırmaq istəyirlər.

Ruslan Əfəndiyev vəzifəli şəxsin mühafizəsinin rəisi olduğundan kifayət qədər böyük çevrəsi var. Hesab edirəm ki, hazırda istintaq təcrüdanasında olan Mövludun kimliyi haqda bilgi alan Ruslan Əfəndiyev onun həyatına təhlükə yarada bilər".

Ruslan Mövludun boğazından yapışıb boğarkən...

Vəkil baş vermiş bu qanlı hadisənin əsas səbəbkarının R.Əfəndiyevin olmasını istisna etmir: "Mövludla Sənən oteldəki məşq zamanı ilk dəfə gəldilər. Onlar zalda gülüşərək Ruslan Əfəndiyev bir neçə tələbəsi ilə zala girib. Sənənin ayağında "barsovka"(idman ayaqqabısı) olub. Ruslan da deyib ki, tatami

dov da onların içərisində olub. Sənən görüb ki, 4-5 cüsellə adam Mövludu döyür. Mövludu da elə Azər Məmmədov döyüb, onun burnu sınıb, gözü qıyırıb. Sənən qorxub ki, onlarla bacara bilməyəcək, onu da döyəcəklər".

Vəkil deyir ki, Sənən üzərində gəzdirdiyi qatlanan bıçağı çıxarıb və Mövludu döyənləri qorxutmağa çalışıb. Düşünüb ki, qarşı tərəfdə olanlar bıçağı görüb qorxub Mövluddan əl çəkərlər: "Amma onlar Mövludu buraxmayıblar, nəticədə Sənən bıçaqla bir neçə nəfəri bədənini cızıb. Ruslanın da qolu cızılıb. Həmin vaxt Mövludu döyən şəxslər Ruslan, Azər Məmmədov və digər iki şəxs olub".

Vəkil deyir ki, otelin daxili təhlükəsizlik kameraları hadisənin necə baş verdiyini qeydə alıb: "İstintaq orqanı da qeyd edib ki, həmin video var və videodan Sənənin hadisəni törətməsi, Mövludun döyülməsi qismən görünür. Həmçinin Azər Məmmədovun da hadisəyə müdaxilə etməsi, Sənəni yumruqla vurmaları və təpikləməsi görünür. Ruslandə və digər şəxslərdə xəsarətlər kəsicidir. Azər Məmmədovda isə kəsici olmaqla yanaşı ürəyin üst pərdəsi cırılıb. Sənən də, Mövludda Azərin ölümünə görə çox peşmandır və onun ölümünə görə özlərini bağışlaya bilmirlər".

Vəkil olayın baş vermasında məşqçini günahlandırır: "Olayın baş vermasının səbəbkarı Ruslandır və ona heç bir ittiham verilməyib. Aranı qarışdırın Ruslandır. O, məşqçidir, əgər mübahisə yaranarsa belə həmin mübahisənin sakitləşdirilməsinə səy göstərməli idi. Amma Ruslan Əfəndiyev bunun əvəzinə ondan 2 dəfə üzr istəyən Mövludu döyməklə aranı qızıqdır. Üstəlik tələbələrini də ciddi bir səbəbi olmayan və özü tərəfindən başladılan mübahisəyə qarışmalarına imkan verir. Allah Azər Məmmədova rəhmət eləsin, ailəsinə səbir versin. Amma onun ailəsinin də bilməsini istəyirik ki, təqsirləndirilən şəxslərin vermiş olduğu ilk ifadələr onu deməyə əsas verir ki, hadisənin başlan-

Azər Məmmədov və Ruslan Əfəndiyev

Sənən Quliyev

ması Ruslan Əfəndiyevdən qaçaqlanı. Sənən və Mövlud da, Azər kimi Ruslan Əfəndiyevin lüzumsuz iradlarının qurbanıdır".

C.Rzazadə qeyd edib ki, Sənən Quliyev və Mövludu polisə özləri təhvil veriblər: "Onlar Azərin ölümünü mətbuatdan

oxuyub öyrəniblər. Hər ikisi aprelin 23-də səhər tezdən Nəsimi Rayon Polis İdarəsinə gedib təslim olublar".

Səbayel Rayon Məhkəməsinin qərarı ilə Sənən Quliyev 4, Mövlud isə 3 ay müddətinə həbs olunublar.

□ E.MƏMMƏDLİYEV

“Azərbaycan” qəzetinin baş redaktoru, deputat Bəxtiyar Sadıqov bu günlərdə ölkə mətbuatını və jurnalistikasını tənqid edən “Yolunu azmış peşə” adlı məqalə ilə çıxış edib. Baş redaktor məqalədə jurnalist peşəkarlığının aşağı düşməsi, hətta tam itirilməsi təhlükəsi ilə üz-bəüz qaldığını qeyd edib.

5-6 dələduza görə qiymətləndirmək absurdur. Bəxtiyar Sadıqov unudur ki, özü də bu jurnalistikada iştirak edir, belə çıxır ki, jurnalistikanın “xarab olması” prosesində onun da payı var”.

Elbrus Ərud Bəxtiyar Sadıqovun “mətbuatımızda milli maraq və dəyərlər unudulur” sözlərinə də münasibət bildirdi: “Mətbuatda milli mənəvi dəyərlərin itirilməsində jurnalistikanı ittiham etməyi də an-

qovun fikirləri ilə tamamilə razıyam. Bu gün mətbuatımız obrazlı şəkildə desək, öz qara günlərini yaşayır. Belə ki, artıq ölkə mətbuatı ona verilən söz azadlığından, demokratiyadan aşırı dərəcədə istifadə etməyə başlayıb. Bu da çox ciddi problemlərə gətirib çıxardır. Məsələn, bu sahədə çox ciddi cəbhələşmə getdiyinin şahidi oluruq. Yeni meydana müxalifət və iqtidar mətbuatı var, müstəqil media çox azdır”.

“Bakı Xəbər”in baş redaktoru Aydın Quliyev ümumən ölkə mətbuatını inkişafa meyilli olduğunu qeyd etdi: “Bu sahədəki problemlər dənılmazdır və bu özünü qabarıq şəkildə göstərməkdədir. Xüsusən də jurnalistlərin sosial iqtisadi durumu o qədər də qənaətbəxş deyil. Lakin unutmamaq olmur ki, dövlət mətbuatının inkişafı üçün bir sıra tədbirlər həyata keçirir. Keyfiyyət baxımından isə de-

27 apreldən başlayan işğal

Azər RƏŞİDOĞLU

Üzünü bir ay yaşayırdıq. Aprel onsuz da ağır ay idi, üstəlik, bu arada iki həmkarımızın, yaxın dostumuzun və əqidədəşımızın ailələrinə, əl-xüsus da vicdan məhbusu Tofiq Yaqubluya üz verən ağır itkilər onu bir az da qəmli-kədərli elədi...

*****

Zatən, 100 ildir türklərə qarşı əsassız və həyasız iddialarla yaşayan mənfur ermənilər onsuz da aprel ayını az qala, özünü küləşdirmiş, matəm ayına çevirmişdilər, bu yandan da Avropa Parlamenti kəmfürsət millətin əlinə daha bir bəhanə verdi - aprelin 24-ünü Avropa məkanında “hüzn günü” kimi qeyd etmək haqda qərar çıxarmaqla.

Təbii, xristian təəssübkeşliyindən qaynaqlanan bir qərar idi bu. Ermənilər xristian dinin daşıyıcısı olmasaydılar, heç kəsin yadına düşməyəcək, “it dəftəri”ndə belə adları olmayacaqdı, nə Fransua Oland, nə də Putin aprelin 24-də İrəvana ayaq belə basmayacaqdılar.

Necə ki, fransızların soyqırma məruz qoyduğu ərəblər (əlcəzairilər), yunanların və ermənilərin ötən əsrdə qırıb-çatdıqları yüz minlərlə Türkiyə və Azərbaycan türkü, rusların qətliama və deportasiyaya məruz qoyduqları Qafqaz xalqları (çəçenlər, çərkəzlər, qaraçaylılar və s), habelə Kırım tatarları və Azərbaycan türklərinin faciəsini Qərb, Avropa on illərdir görməzlikdən gəlir.

Yeni bir araşdırmaçının sərrast qeyd elədiyi kimi, arxivlər açılarsa, əslində türklər ermənilərdən yox, ermənilər türklərdən üzr istəməli olurlar. Eləcə də fransızlar genosidə məruz qoyduqları ərəblərdən, ruslar Qafqaz xalqlarından və Kırım tatarlarından üzr diləmək zorunda qalarlar. Hələlik, fələyin çarxı tərsinə fırlanır...

*****

Qayıdaq, aprelin miras qoyduğu ağır mənəvi-siyasi yükə. Bu ayda sözsüz ki, bizim üçün Çanaqqala zəfəri kimi fərəhli təqvim istisnadır. Ancaq qara 27 aprel də var. Nə vaxt ki, müsəlman Şərqişində ilk demokratik cümhuriyyət - müstəqil Azərbaycan Demokratik Respublikası bolşevik Rusiyasının hərbi təcavüzü nəticəsində süqut edib. Həmin süqutun, daha doğrusu, işğalın altını 24 ildir müstəqil olsaq belə, hələ də çəkirik.

Hələ də Cümhuriyyətin varisi olan indiki Azərbaycan Respublikası heç olmasa, Sovetlər Birliyindəki ərəzisini, öz sərhəd bütövlüyünü təmin edə bilməyib. Hələ də Azərbaycan erməni-rus işğalı ilə üz-üzədir. Ona görə ki, bu ittifaq, lap dəqiq, Moskva təkə Cümhuriyyətdən Zəngəzuru qoparıb Ermənistanı peşqəş etməklə kifayətlənməyib, eyni zamanda Azərbaycan SSR-in “bətini”nə DQMV adlı gec partlayan mina qoymaqla 1988-ci ildən başlayan yeni fəlakətlərə, dağıntılara, məhrumiyətlərə zəmin yaradıb.

*****

Beləcə, ötən əsrin əvvəllərindən, 20-ci illərdən başlayan işğal davam edir. Çünki son yüz ildə dost-düşmənlərin səfəndə ciddi dəyişiklik baş verməyib. Bu gün də erməninin arxasında onun ənənəvi və sadıq havadarları - Rusiya və Fransa (Avropa) dayanıb. Bu gün də dünya Azərbaycan ərəzələrinin işğalını görməzlikdən gəlir, erməni hansı cinayətləri törətsə belə, Xocalı soyqırımına imza atsa belə, Qərb dünyası onun başını sığallayır, Azərbaycandan çox Ermənistanın dərdinə şərik olur, erməniyə, qahmar çıxır, ona siyasi-mənəvi havadarlıq edir.

Əslində bu, heç havadarlıq da deyil. Daha çox - 100 il öncəki kimi, ermənidən yenə türk dünyasına, Türkiyəyə və Azərbaycana qarşı sınılanmış maşa, alət qismində istifadə etməkdir. Satılan varsa, alan niyə olmasın ki?

Bu alverin bitdiyi yerdə, Azərbaycana, qardaş ölkəyə qarşı ermənidən alət kimi yararlanan məkrli güclərin və mərkəzlərin işğalçılıq siyasətindən bezdikləri məqamda 27-də başlayan işğal da bitəcək.

Redaktorlardan Bəxtiyar Sadıqova cavab gəldi

Elbrus Ərud: “Belə çıxır ki, jurnalistikanın “xarab olması”nda onun da iştirakı, əli var”

Sitat: “Ölkədə yaradılan söz azadlığı mühiti faktiki olaraq jurnalist özbaşnalığına rəvac verib. Bu peşəni özləri üçün “çörək ağacı” seçənlər jurnalistikaya dair ən adi bilgilərə və peşə vərdişlərinə belə yiyələnməyə can atırlar. Unudulmamalıdır ki, mənəvi dəyərlər və milli maraqlar heç zaman biznes maraqlarına qurban verilməli deyil.

Hazırda Azərbaycan jurnalistlərinin böyük bir qismi (və onların rəhbərlik etdiyi qəzetlər) kompasını və istiqamətini itirərək dəryada qalan, hansı səmtə gedəcəyini kəsdirə bilməyən gəmi vəziyyətindədir. Milli və tarixi ənənəyə söykənməyən, “Avropa və ya demokratik prinsiplərə” yiyələndiklərini güman edərək qaz yerləşdi yerimək istəyənlər axsamağa başlayıblar”.

“Azərbaycan” qəzetinin baş redaktorunun tənqidi fikirləri mətbuat nümayəndələri arasında birmənalı qarşılanmayıb.

Bu barədə “Yeni Müsavat”a danışan qafqazinfo saytının baş redaktoru Elbrus Ərud Bəxtiyar Sadıqovun fikirlərini absurd və səhv adlandırdı: “Bu, onun öz fikri, öz prizması, yanaşma təzi, dünyagörüşüdür. Bu, onun gördüyü jurnalistikadır. Mətbuat heç də bərhad vəziyyətdə deyil. Jurnalistikanın tənəzzülə uğradığını və yaxud onun inkişafını

Aynur Camal: “Ölkə mətbuatı ona verilən söz azadlığından aşırı dərəcədə istifadə etməyə başlayıb”

laşılan deyil. Bura jurnalistikadır, Mədəniyyət Nazirliyi deyil axı. Milli mənəvi dəyərlərlə xüsusi təşkilat və qurumlar var ki, onlar məşğul olmalıdır, jurnalistika isə xəbərlərlə məşğul olur. Azərbaycan mətbuatı, jurnalistikası Azərbaycan cəmiyyətinin virtual formasıdır. Bu gün Azərbaycan hansı səviyyədədirsə necədirsə, təmsilçiliyi də o cürdür.

Doğrudur, mətbuatımızda çatışmayan cəhətlər çoxdur. Buna baxmayaraq jurnalistikamız inkişaf edir, biz yatmamışıq. Dünya ictimaiyyətində nə baş verirsə, bacardığımız qədər cəmiyyəti tez bir zamanda məlumatlandırmağa çalışırıq. Azərbaycan mediası dünya mətbuatı ilə ayaqlaşma iddiasındadır”.

Baş redaktor mətbuatın cəmiyyətdəki rolundan danışdı: “Bu günlərdə mətbuatımız ədliyyə sistemində baş verən hadisələrdə, məlum “Lamiyyə olayı”nda, generalın oğlunun vətəndaş bıçaqlaması prosesində nə qədər güc sahibi olduğunu göstərdi. Demək ki, jurnalistikanın vaxtında məsələlərə aydınlıq gətirərək işıqlandırmaq, onu həll etmək gücü var. Bu göz qabağındadır”.

“**Gündəlik Teleqraf” qəzetinin baş redaktoru Aynur Camal** mətbuatda ciddi cəbhələşmə prosesi getdiyini, çox az sayda medianın müstəqil olduğunu dedi: “Bəxtiyar Sadı-

Xalid Kazımlı: “Bəxtiyar Sadıqovun mediada bir sıra yanlış saydığı təmayülləri tənqid etməsilə razıyam”

Aynur Camal şantaj yolu ilə qazanc əldə etmək istəyən jurnalistlərdən də danışdı: “Çox təəssüf ki, “reket” kimi fəaliyyət göstərən jurnalistlərimiz də var. Əslində bu mətbuata dəxli olmayan bir amildir. Bu əqidə ilə yaşayanlar çox asan yolla istədikləri vaxt sayt yaradıb vəzifəli, nüfuzlu insanlara hədə-qorxu gələrək onların şərəf və ləyaqətini alçaldaq yazılar verəcəkləri ilə şantaj edərək, pul qazanmağa çalışırlar. Bu cür saytlar dərinə araşdıranda məlum olur ki, ümumiyyətlə, onların nə redaksiyaları, nə də jurnalist kollektivləri var, saytda yalnız bir işçi çalışır. Qeyd etdiyim bir faktlar mətbuatımız üçün bir ləkədir”.

Baş redaktor problemlərdən çıxış yolu barədə təklifini də bildirdi: “Qanunvericilikdə dəyişikliklər olmalıdır ki, hər yerindən qalxan sayt yarada bilməsin. Başqa sahədə uğur qazana bilməyən, hətta ali təhsili belə olmayan insanlar bu sahədə necə çalışdıqları məlum deyil. Buna görə də peşəkar jurnalistika ilə məşğul olan, Azərbaycan mediasını öz şərəf və namusu hesab edən insanlar artıq həyəcan təbini çalmalıdır. Birlikdə toplaşaraq müzakirələr, diskussiyalar vasitəsilə çıxış yollarını axtarıb tapmalıyıq. Müvafiq orqanlar da bu sahədə bizə yardımçı olmalıdır”.

Aydın Quliyev: “Jurnalistikanın hazırkı durumu barəsində bədbin hisslərə qapılmaq doğru deyil”

yə bilərəm ki, ölkə mətbuatı inkişaf istiqamətindədir. Yeni bu sahədə hazırkı durum barəsində bədbin hisslərə qapılmaq doğru deyil”.

Musavat.com saytının baş redaktoru Xalid Kazımlı “Azərbaycan” qəzetinin rəhbərinin mətbuat və jurnalistika haqqında dediyi tənqidlərə razılaşdığını bildirdi. Onun sözlərinə görə, son zamanlar mediada yer alan materiallarda ciddiyyət və mötəbərlik son dərəcə azalıb: “Nə qədər öz işi ilə deyil, yalnız telekannallarda və çap mediasındaki neqativlikləri tənqid etsə də, prinsipçə, Bəxtiyar Sadıqovun bir sıra qəzetləri, xüsusilə də mediada olduqca yanlış saydığı təmayülləri tənqid etməsi ilə razıyam. Gerçəkdən də son vaxtlar mediada yer alan materiallarda ciddiyyət və mötəbərlik son dərəcə azalıb. Əvvəllər “sensasiya dalınca qaçmaq” kimi bir ifadə işlədirdilər. Hazırda çoxları ucuz sensasiya dalınca qaçaraq onu ötürü keçiblər. Bu, artıq “stəkanda fırtına yaratmaq”, yaxud “milçəyi şişirdib filə döndərmək” mərhələsindən də keçib. Bu gedişlə vəziyyət daha pis olacaq. Ciddi sayt və qəzetlərin ümumi tendensiyanın cazibəsinə qapılıb öz ciddiyyət və mötəbərliklərinə zərbə vurmaq təhlükəsi də var”.

✉ Xalidə GƏRAY

"Soyqırımı" tanıyan dövlətlərin soyqırımı tarixi

24 apreldə saxta erməni iddialarına dəstək verən dövlətlərin tarixi gerçək genosid cinayətləri ilə zəngindir...

24 aprel ərəfəsi dünyanın bir sıra nüfuzlu dövlətləri və qurumları 1915-ci il olaylarını "soyqırımı" kimi tanıdılar. Roma Papası, daha sonra Avropa Parlamenti, Avstriya, dünən isə Almaniya 100 il əvvəl Osmanlı dövləti ərazisində baş verən hadisələri "erməni soyqırımı" kimi qeyd etdilər.

Əlbəttə, ədalətsiz qərardır və tarix, fakt və sübutlar 100 il əvvəl məqsədli bir soyqırımı baş vermədiyini, Osmanlı dövlətinin sadəcə, müharibə dövründə döyüşən orduya problem yaradan, məqsədli çaxnaşmalar təşkil edən əhalinin köçürülməsini həyata keçirib. Bu isə heç bir halda "soyqırımı" hesab edilə bilməz.

Bu mübahisəli tarixi ermənilərin təkidi və məqsədli lobbi fəaliyyətləri, o cümlədən öz dövlət maraqları namına "soyqırımı" kimi tanıyan ölkələrin sayı az deyil. Son olaraq Almaniya və Avstriyadan başqa əvvəlki illərdə bir sıra nüfuzlu dünya dövlətləri bu təqvim "soyqırımı" adlandırır. O cümlədən, İsveç parlamenti - 12 mart 2010-cu ildə səsvermə ilə 1915-ci hadisələrini "soyqırımı" olaraq tanıyır.

Urquvay - 1965, 2004, 2005-ci illər olmaqla üç dəfə qondarma "erməni soyqırımı" iddialarını qəbul edib.

Yunan Kipri - 1982-ci ildə "soyqırımı" iddialarını qəbul edib.

ABŞ-in 41 ştatında "erməni soyqırımı"nın olduğu qəbul edilib. Əsassız "soyqırımı" tanıyan ştatlar bunlardır: Alyaska, Arizona, Arkansas, Kaliforniya,

Kolorado, Kentukki, Konnektikut, Delaver, Florida, Corciya, Cənub Karolina, Aydaho, İllinoys, Kanzas, Şimal Dakota, Şimal Karolina, Luiziana, Men, Merilend, Massaçusetts, Miçigan, Minnesota, Missuri, Montana, Nebraska, Nevada, Nyu Hampşir, Nyu Cersi, Nyu Meksiko, Nyu York, Ohayo, Oklahoma, Oreqon, Pensilvaniya, Rod Aylend, Tennessi, Yuta, Vaşinqton, Vermont, Virciniya, Viskonsin.

Argentina - "erməni soyqırımı"ni tanıma qanunu 1985-ci ildə qəbul edilib.

Rusiya - əvvəl 1995-ci ilə, sonra da 2005-ci ildə "soyqırımı" qəbul edib.

Kanada - 1996, 2000 və 2004-cü illərdə qondarma sənəd gündəmə çıxarılıb və hər üçündə də qəbul edilib.

Yunanistan - 1996-cı ildə "soyqırımı" tanıyır.

Livan - Livanda yaşayan erməni lobbisinin gərgin söyləri nəticəsində 1997-ci ildə və 2000-ci ildə "soyqırımı" tanınıb.

Belçika - 1998-ci ildə qondarma "erməni soyqırımı"ni tanıyır.

İtaliya - 2000-ci ildə ermənilərin "soyqırımı"na uğradığını qəbul edib.

Vatikan - İtaliya ilə eyni ildə, 2000-ci ildə əsassız iddianı tanıyır.

Fransa - 1998-ci ildə "erməni soyqırımı"ni tanıyır.

İsveçrə - "soyqırımı" iddialarını 2003-cü, Slovakiya və Hollandiya - 2004-cü, Polşa, Almaniya, Venesuela, Litva 2005-ci ildə qəbul edib. Çili isə 2007-ci ildə saxta erməni iddialarını qanuniləşdirib. Birləşmiş Krallığa daxil olan Uels, Şotlandiya və Şimal İrlandiya - 1915-ci il hadisələrini "soyqırımı" olaraq qəbul ediblər.

Bundan başqa, BMT-nin Ayrı-seçkiliyin Önlənməsi və Azlıqların Qorunması Alt Komissiyası, Avropa Şurası, Avropa Parlamenti, Dünya Kilsələr Şurası "erməni soyqırımı" iddialarını təsdiqləyən qərarlara imza atıblar.

Əlbəttə, yuxarıda bu mövzunun mübahisəli olduğu, alimlər tərəfindən sübuta yetirilmədiyi, arxivlərdəki materiallara zidd olduğunu qeyd etdik. Ancaq aydın məsələdir ki, bir sıra dövlətlər bu qərarı "tarixi həqiqətin təsdiqi" olaraq deyil, Türkiyəyə təzyiq vasitəsi, məhz Türkiyə hesabına erməniləri müdafiə etmək, onlara üstün haqq tanımaq məqsədilə qəbul edib. Yəni bu qərarların bir çoxunun arxasında siyasi maraqlar dayanır.

Lakin eyni zamanda bir həqiqət də var. Saxta soyqırımı

aralığı dövrlərdə, eləcə də daxildə baş verən kütləvi sürgünlər zamanı milyonlarla insan öldürülmə və ya köçürülmə nəticəsində faktiki olaraq ölmə buraxılıb.

Aprelin 24-də İrəvana səfər edənler arasında Serbiya prezidenti də olub. Tomislav Nikoliçin həmvətənləri olan Serbiya və Bosnya serbləri 1992-95-ci illərdə Bosniyada soyqırımı törədib və beynəlxalq insan haqları təşkilatları tərəfindən soyqırımı kimi qəbul olunan bu hadisələr nəticəsində yalnız Serebrinitsa şəhərində 15 mindən artıq dinc, günahsız insan yalnız müsəlman olduğu üçün qətlə yetirilib.

2000-ci ildə "erməni soyqırımı"ni tanıyan İtaliya dövləti 19-cu əsrin sonundan 20-ci əsrin ortalarına qədər Şimali Afrikada on minlərlə dinc insana qarşı qətlə törədib. Liviya, Efiopiya kimi ölkələri işğal edən İtalyan ordusu müqavimət göstərən, etiraz edən bütün insanları məhv edib. 1935-ci ildə Həbəşistana hərbi yürüş edən İtaliya ordusu bu ölkəni 1 ilə tamamilə işğal edir.

1998-ci ildə saxta erməni iddialarını "soyqırımı" kimi tanıyan Belçika dövlətinin "ayağında" yüz minlərlə Afrikanın məhv edilmiş həyatı yazılıb. Afrika Konqosunda milyonlarla insan Belçika Krallığı üçün kaucuk meyvəsi toplanmasına cəlb olunub və bu dövrə kaucuk toplama bilməyən və ya imtina edən yüz minlərlə (bəzi rəqəmlərə görə 10 milyon) insan öldürülmə.

"Erməni soyqırımı" iddialarını iki dəfə - 2000 və 2015-ci ildə - tanıyan Vatikan isə 1095-ci ildə etdiyi çağırışla başladığı səlib yürüşləri zamanı Yaxın Şərqdə yüz minlərlə insanın öldürülməsinin fəvasını verib.

Yuxarıda sadalanan ermənilərin saxta iddialarını rəsmiləşdirən dövlətlərin tarixində yer almış soyqırımı və kütləvi qətlərin ən qabarıq və yaddaqalan detallarıdır. Tarix günahsız insan qətləmləri ilə "zəngindir". Dünya isə ədalətli deyil...

□ **Kənan RÖVŞƏNOĞLU**

Azərbaycan Kürdləri İctimai Birliyi erməniləri kürd düşməni elan etdi

Tahir Süleyman: "Təkcə 1897-ci ildə 40 min türk və kürd ermənilər tərəfindən Türkiyənin Xanasor əyalətində qətlə yetirilib"

Azərbaycan Kürdləri İctimai Birliyinin sədri, Azərbaycanda azərbaycanca və kürdcə çap edilən "Diplomat" qəzetinin baş redaktoru Tahir Süleyman Şimali İraq Kürd Administrasiyasının baş şəhəri olan Ərbildə keçirilən dünya kürd təşkilatları konfransında iştirak edir.

Bir neçə gündür ki, Ərbildə olan Tahir Süleyman dünya kürd təşkilatlarının liderləri və təmsilçiləri qarşısında çıxışı zamanı Ermənistanın Azərbaycan torpaqlarını işğal etməsi, Xocalıda dinc Azərbaycan vətəndaşlarına ermənilərin divan tutması, Ermənistan ərazisindən yüz minlərlə azərbaycanlı və kürd əhalinin tarixi dədə-ba-

ba torpaqlarından zorla deportasiya edilməsi, bu deportasiya zamanı ermənilərin azərbaycanlılarla yanaşı, kürdləri də qətlə yetirməsi barədə faktlara əsaslanan məlumatlar verib. Ərbilin Səlahəddin Universitetində keçirilən konfransda T.Süleyman ermənilərin Türkiyənin Xanasor əyalətində törətdiyi cinayətləri konfrans iştirak-

çılarının diqqətinə çatdırıb. O, tarixi mənbələrə əsaslanaraq bildirib ki, həmin əyalətdə 1897-ci ildə 40 min türk və kürd ermənilər tərəfindən qətlə yetirilib.

Tahir Süleymanın "Yeni Müsavat"a verdiyi xəbərə görə, konfrans dünya erməniliyinin qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı hay-küy qopardığı günlərə təsadüf etdiyindən o, çıxışında və keçirdiyi görüşlərdə tarixdə ermənilərə qarşı soyqırım olmadığı olmadığını, Türkiyədə hələ də on minlərlə erməni mənşəli insanın sərbəst yaşadığını, əslində ermənilərin 20-ci əsrin əvvəllərindən İndiyə qədər dəfələrlə türklərə, Azərbaycan türklərinə, kürdlərə qarşı böyük miqyaslı qətləmlər həyata keçirdiyini, terror təşkil etdiyini faktlar sadalamaqla qeyd edib: "Mən faktlara əsaslanaraq qeyd etdim ki, ermənilər Azərbaycanın kürdlərin kompakt yaşadığı ərazilərini də işğal edib, orada dinc əhaliyə qarşı qırğınlar törədib-

lər. Ermənilərin türklərlə yanaşı kürdlərə də həmişə düşmən kimi yanaşdığını təsdiq eləyən çoxsaylı faktlar var. Ermənilər 20-ci əsrin əvvəllərində Osmanlı ərazisində çoxlu sayda kürd kəndlərinə hücumlar təşkil edib, kəndlərdə kürd əhalini, qadınları, qocaları, uşaqları işgəncə ilə qətlə yetiriblər. Mən bütün çıxışlarımda, görüşlərimdə dünya kürdlərinə bəyan edirəm ki, Azərbaycan kürdləri ermənilərin iç üzünü, əsl sifətini, kürdlərə də düşmən kəsildiyini yaxşı bilir, dünya kürdləri də ermənilərin bizi düşmən kimi yanaşan müxənnət, məkrli millət olduğunu bilməlidir, həmişə ermənilərdən məsafə saxlamalıdır. Biz erməni yalanlarına uymamalıyıq. Ermənilər, dünyada ermənilərə dəstək verən güclər Türkiyəni və Azərbaycanı zəiflətmək və bu ölkələrdə yaşayan bütün müsəlmanları köləyə çevirmək məqsədi güdürlər. "Erməni soyqırımı" hay-küyü də bunun üçündür".

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Ermənistan prezidenti Serj Sərkisyan uydurma soyqırımın 100 illiyi ərəfəsində bir qrup xarici jurnalistə verdiyi müsahibəsində Azərbaycanı Dağlıq Qarabağa dair sülh danışıqlarını uzatmaqda ittiham edib. Düşmən ölkə başçısı bildirib ki, guya Bakı Minsk Qrupu həmsədrlərinin təklif elədiyi "Madrid prinsipləri"ni bildiyi kimi təqdim və şərh edir, həmçinin, nizamlaşma prosesinə əngəllər yaradır, son vaxtlar isə danışıqların formatını dəyişmək istəyir.

Sitat: "Ötən il biz Azərbaycan prezidenti ilə Rusiya və Fransa prezidentlərinin, ABŞ dövlət katibinin vasitəçiliyi ilə üç görüş keçirdik. Həmin görüşlər zamanı Azərbaycan prezidenti demək olar açıq şəkildə dedi ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrlərinin bizə təklif etdiyi nizamlaşma prinsiplərini qəbul etmir. Həmsədr ölkələrin prezidentlərinin bəyanatlarında əksini tapan prinsiplər və elementlər "Madrid prinsipləri" adı alan sənədin özünü təşkil edir: problem güc tətbiqi olmadan nizamlaşmalı, ərazi bütövlüyü və xalqların öz müqəddəratını təyin etmə hüququna əsaslanmalıdır".

Sərkisyanın sözlərinə görə, bu prinsiplər əsasında münaqişənin həllini tapmaq olar: "Və mühüm məqam budur ki, həmsədr, prezidentlər bu prinsiplərin və elementlərin vahid təşkil etdiyini, onların bir-birindən ayrı nəzərdən keçirilməsinin

mümkün olmadığını bildirirlər". Ermənistan prezidenti deyib ki, Azərbaycan münaqişəsinin dinc yolla nizamlaşması prinsipini qəbul etmir, çünki bu prinsipdən həmişə "əgər" kateqoriyasında danışıq.

"İkincisi, Azərbaycan öz müqəddəratını təyin etmə prinsipini qəbul etmir və ya öz bildiyi kimi qəbul edir. İndi onlar danışıqlar formatını dəyişməyə və ya danışıqları başqa müstəviyə keçirməyə çalışırlar. Məhz bu səbəbdən gərginlik yaradılır" - iddia edib işğalçı ölkənin prezidenti.

***

Danışıqların formatının dəyişdirilməsi məsələsi isə həqiqətən də var və rəsmi Bakı bu yöndə müəyyən təşəbbüskarlıqlara başlayıb. Əvvəla, ona görə ki, sülh danışıqlar işğalçı ölkənin maksimalist tələbləri üzündən illərdir ki, dalana girib və status-kvonun bu şərtlər da-

İşğalçı Rusiyaya "qançı", işğalçı Ermənistanına "kökə..."

Qərbin saxta genosid iddiasına dəstəyi ilə Qarabağın işğalına verilən dəstək anlamındadır; İrəvanın 24 aprel mərasimlərində güddüyü iki mühüm hədəfdən biri Azərbaycan ərazilərinin işğalına bəraət almaqdırsa, Bakı danışıqların formatını dəyişməyə niyə də çalışmasın?

xilində dəyişməsinə, münaqişənin həllində tezliklə real irəliləyiş yaranacağına ümid qalmayıb.

İkinci yandan, aydındır ki, saxta genosidin yubiley törəmindən, dünyadakı bir çox həvadarından stimül alan, Avropa Parlamentinin, Roma Pa-

pasının məlum bəyanatlarından ruhlanan Ermənistan 24 apreldən sonra Qarabağ məsələsində daha radikal mövqeyə köklənəcək, bir az da ipə-sapa yatmaz mövqeyə köklənəcək. Onsuz da 20 illik çoxdur münaqişənin həllində dönüş yarada bilməyən

vasitəçilərin İrəvanın bir az da destruktiv mövqeyi ilə nəyə nail olacağını düşünmək əlbəttə ki, sadəlövlük olardı.

Xatırladaq ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun üç həmsədr dövlətindən ikisi - Fransa və Rusiyanın prezidentləri aprelin 24-də İrəvanda olub, "yubiley" mərasimində qatılırlar. Türkiyə baş naziri Əhməd Davudoğlu bu vəziyyətə münasibət bildirərək haqlı olaraq qeyd edib ki, "həmsədr ölkədən ikisinin başçısının İrəvanda olması Minsk Qrupunun qərəzsiz olmadığını nümayiş etdirir".

***

Bu və digər amilləri nəzərə alan Azərbaycanın formatın dəyişdirilməsində maraqlı olması təbii və məntiqli deyilmi? Məntiqlidir. Çünki status-kvonun dəyişməsinə, problemin həllinin tezliklə tapılmasında ən çox məhz ərazisinin 20%-i işğal altında olan Azərbaycan maraqlıdır. Bu mənada Sərkisyanın ittihamları yumşaq desək, gözə küll üfürməkdir.

Bakını hərbi xərcləri artırmaqda, hərbi kvotaları aşıb sürətlə silahlanmada ittiham etmək də belə vəziyyətdə absurdur. Münaqişə ədalətli həllini tapana qədər Azərbaycan hərbi qüdrətini artırmaqda davam edəcək, əlverişli məqamda isə öz torpaqlarını güc yolu ilə azad edəcək. Hərbi ekspert Üzeyir Cəfərovun təbircə de-

olar!" deməkdir. Bununla təcavüzkarın dili heç şübhəsiz daha da uzanacaq. "Genosid" qətnamələrindən sonra hansı üzle Ermənistan "Azərbaycan torpaqlarından çıx!" deyəcəklər? Axı, özü cəmi 23 il öncə Xocalı soyqırımını törədən, Azərbaycan torpaqlarında etnik təmizləmə həyata keçirən, qonşusunun 20% ərazisini hələ də işğal altında saxlayan bir millətin dərdinə necə şərik olmaq, onun uydurma nağıllarına nə cür inanmaq olar?

Tutaq ki, Krımı işğal etmiş Rusiyaya gücünüz çatır. O zaman cırdan Ermənistanı niyə işğalçı deyib də yerində oturmursunuz? Hər ikisi beynəlxalq hüququ, beynəlxalq konvensiyaları, öz qonşusunun ərazi bütövlüyünü tapdamayıbmı?

***

Hələ bu azmış kimi, üstəlik, ermənilərin 100 illik yalanını sənədləşdirib Türkiyəyə, Türkiyə təmsilində Azərbaycana qarşı ittiham aktına çevirmək nə demək bas? Bunun ikili standart yanaşmadan başqa adı varsa, desinlər. Bu məsələdə nisbətən ədalət prinsipini gözləyən dövlət - üçüncü həmsədr ölkə kimi ABŞ oldu. O da müstəsna olaraq Türkiyə ilə xüsusi münasibətlər səbəbindən. Fəqət yetərli? Təəssüflər olsun ki, Amerikadan ötrü də Dağlıq Qarabağ problemi hələ ki prioritet məsələ deyil.

Müdafiə Nazirliyindən ermənilərin iddiasına sərt cavab

"Biz düşməni haker hücumu ilə deyil, öz silahımızla cəzalandırırıq..."

Erməni tərəfi Azərbaycanın Müdafiə Nazirliyini onların internet saytlarına haker hücumları təşkil edərək təxribat xarakterli materiallar yerləşdirməkdə, daha sonra həmin materiallara istinad edən KİV-lərimizi qeyri-peşəkərliqda ittiham ediblər ("Trend"). Bununla bağlı Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəisi polkovnik Vaqif Dərgahlı bildirib ki, nazirliyin ermənilərin iddia etdikləri məsələlərə heç bir aidiyyəti yoxdur:

"Biz belə işlərlə məşğul olmuruq. Müdafiə Nazirliyi erməni saytlarına heç bir haker hücumu təşkil etmir. Biz düşməni silahımızla cəzalandırırıq. Əksinə, ermənilər bizim saytlara qarşı intensiv haker hücumları təşkil edir və bunu etiraf da edirlər. Yeri gəlmişkən, ermənilər bir neçə gün bundan qabaq xəbər yaymışdılar ki, Azərbaycan tərəfi guya haker hücumunun həyata keçirməyi planlaşdırır. Amma özləri bu günlərdə Azərbaycan və Türkiyənin 300-ə yaxın saytına haker hücumu təşkil ediblər".

Polkovnik Dərgahlı onu da qeyd edib ki, ermənilər KİV-lərdə Ermənistan ordusundakı neqativ hallar, cəb-

hədəki vəziyyət, eləcə də ordudakı itkilərlə bağlı məlumatları özləri yerləşdirirlər: "Amma sonra ya qəsdən, ya da hərbi-siyasi rejimin müxtəlif yollarla təzyiqi altında bu məlumatları saytlardan çıxarırlar. Onlar vəziyyəti yalanla başqa cür təqdim etməyə çalışırlar. Nəhayət, ermənilər özləri boyunlarına aldılar ki, həqiqətən bir neçə gün əvvəl partlayan avtomobil onlarındır. Əvvəl deyirdilər ki, vurulan helikopter də Ermənistan məxsus deyil, 6 nəfərin minaya düşüb ölməsini də boyunlarına almırdılar, snayperimizin iki nəfər erməni hərbiçisini vurmasına dair video kadrla-

Vaqif Dərgahlı

rın da həqiqiliyini qəbul etmirdilər. Amma sonra hamısı təsdiqləndi. Müdafiə naziri Seyran Ohyanın Azərbaycana könüllü əsir düşən əsgərin ailəsinə problemlər yaratdığını gizlətməyə çalışdılar, amma axırda yerli əhali özü ayağa qalxdı. Bundan əlavə, deyirdilər ki, azərbaycanlılar özləri öz kəndlərini atəşə tutu-

lar. Ona görə də ermənilərin bu yalanlarına uymaq lazım deyil. Biz artıq onların belə dezinformasiyalarına öyrəncəliyik və bu kimi hallara qarşı lazımlı olan bütün önleyici tədbirlərimizi də görmüşük. Ermənilərin həm cəbhədə, həm də informasiya məkanındakı bütün təxribatlarının qarşısını alacağıq".

Bakıda "avtoş"luq edən həkimə 30 sutka həbs verildi

Bakıda avtoxuliqlıq edən diş həkimi saxlanılıb. Bu barədə "Report"a Bakı Şəhər Dövlət Yol Polisi İdarəsindən (BŞDYPI) bildirilib. Belə ki, Pirallahı rayonu ərazisində yol polisləri dövlət qeydiyyat nişanı olmadan "Mercedes" markalı avtomobili idarə edən 1985-ci il təvəllüdü Əliyev Əlisoltan Kamil oğluna "Saxla!" iştirahı veriblər.

Amma sürücü polislerin bu əmrinə riayət etmədən avtoxuliqlıq hərəkətləri edib və qaçmağa nail olub. Sonradan Pirallahı Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşları Ə.Əliyev idarə etdiyi avtomobillə birgə saxlayıblar. Ə.Əliyev məhkəmənin qərarına əsasən inzibati Xətalar Məcəlləsinin (İXM) 296-1.1 maddəsi ilə təqsirli bilinib, ona 30 gün inzibati həbs verilib. Qeyd edək ki, Ə.Əliyev ixtisasca diş həkimidir və Bakının Nizami rayonunda stomatoloji klinikada işləyir.

Qızı bıçaqla hədələyib tanış olmaq istədi

Bakıda oğlan qızla tanış olmaq üçün qeyri-adi üsula əl atıb. "Qafqazinfo"-nun verdiyi xəbərdən görə, o qıza bıçaqla hədə-qorxu gələrək telefon nömrəsini istəyib. Bakı sakini 1990-cı il təvəllüdü Sona Məmmədova polisə şikayət edərək bildirib ki, Xətai rayonu ərazisində tanınmadığı oğlan tanış olmaq məqsədi ilə bıçaqla hədə-qorxu gələrək ondan mobil telefonunun nömrəsini alıb.

Əməliyyat tədbirləri nəticəsində hadisəni törədən şəxs müəyyən olunub. Bakı sakini 1991-ci il təvəllüdü Kənan Həbibli saxlanılıb. Onun ifadəsi alındıqdan sonra sərbəst buraxılıb.

Məktəbdə yanğın: şagirdlər təxliyə edildi

Bakıda məktəbdə yanğın baş verib. APA-nın Fövqəladə Hallar Nazirliyinin saytına istinadən verdiyi məlumata görə, Bakı şəhər, Sabunçu rayonunda Təhsil Nazirliyinə məxsus, ümumi sahəsi 5202 kv.m olan üçmərtəbəli orta məktəbin hər mərtəbəsinin dəhlizində quraşdırılan 3 ədəd elektrik lövhəsi yanıb. Yanğın zamanı 20 nəfər şagird yanğınsöndürənlər tərəfindən təxliyə olunub. Məktəb binasının qalan hissəsi yanğından mühafizə olunub.

Bakıda 42 yaşlı kişi özünü bıçaqlayıb öldürdü

Bakıda intihar hadisəsi baş verib. Xəzər Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, hadisə Buzovna qəsəbəsi, Albalılıq yaşayış sahəsində, Mustafayev küçəsi döngə 7, ev 2 ünvanında qeydə alınıb.

Bakı şəhər sakini, 1973-cü il təvəllüdü Emin Vaqif oğlu Rzayev özünü bıçaqlayaraq intihar edib.

Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Kişilər!!! Axırncı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini

d-r Vaiz Səmədov apara bilər:

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtından tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenoması (vazidə düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən öyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda ikən və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dermansız müalicəsi

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
doktor Vaiz Səmədov.

Goranboyda bir ailəni məhv edən şəxsə ömürlük həbs verildi

Gəncə Ağır Cinayətlər Məhkəməsinə bir ailənin 7 üzvünü qətlə yetirməkdə təqsirləndirilən Rafiq Hüseynovun cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi yekunlaşıb. APA-nın məlumatına görə, hakim Zabil Qasımovun sədrliyi ilə keçirilən prosesdə hökm oxunub. Hökmə əsasən, R. Hüseynov ömürlük olaraq azadlıqdan məhrum olunub.

Qeyd edək ki, ötən il oktyabrın 1-də Goranboy rayonunun Səfikürd kəndində Diləzber Məmmədovun yaşadığı evə gələn kürekəni Rafiq Hüseynov ailə-məişət münaqişəsi zəminində ov tütəngindən və əl qumbarasından istifadə edərək arvadı Südəbəni, qayını Namiqi, qohumları Ofelya Məmmədovani, Həvayət Məmmədovani, Fərqanə Məmmədovani və azyaşlı İsa Məmmədovu, habelə Diləzbəri qətlə yetirib.

R.Hüseynov könüllü olaraq Goranboy Rayon Polis Şöbəsinə gəlib və hadisəni törədən istidə etdiyi ov tütəngini təhvil verib.

O, Azərbaycan Cinayət Məcəlləsinin 120.2.4-cü (qəsdən adam öldürmə - xüsusi amansızlıqla və ümumi təhlükəli üsulla törədildikdə) və 120.2.2-ci (xuliqlıq niyyəti ilə adam öldürmə) maddələri ilə ittiham olunur.

Onu da qeyd edək ki, hadisədən bir müddət sonra Rafiq Hüseynovun qardaşı, 1984-cü il təvəllüdü Afiq Hüseynov özünü asaraq intihar edib. Bu mənərəni görən A.Hüseynovun atası Müzəffər Hüseynov isə infarkt keçirərək ölüb.

Bakıda 30 yaşlı qadın itkin düşüb

Bakı sakini itkin düşüb. Yasamal Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, Bakı şəhər sakini, Anar Rafiq oğlu Məmmədov polisə ərizə ilə müraciət edərək bildirib ki, həyat yoldaşı, Bakı şəhər sakini, 1985-ci il təvəllüdü Günel Məzahir qızı Muradova aprelin 22-də Şıxəlil Qurbanov küçəsi 6/10 ünvanında yerləşən 18 saylı məktəbə övladlarını aparıb və bir daha geri qayıtmayıb.

Hazırda polis itkin düşən şəxsin tapılması istiqamətində iş aparır.

Özünü DİN əməkdaşı kimi qələmə verən şəxs məsuliyyətə cəlb edildi

Özünü polis əməkdaşı kimi təqdim edən şəxsin qanunsuz əməlləri ifşa edilib. Baş Prokurorluğun mətbuat xidmətindən APA-ya verilən məlumata görə, hüquq mühafizə orqanları ilə əlaqəli şəkildə vətəndaşların hüquq və azadlıqlarının etibarlı müdafiəsinin təmini sahəsində korrupsiyaya qarşı mübarizə tədbirləri davam etdirilir.

Belə ki, Ədliyyə Nazirliyinin Penitensiar Xidmətindən daxil olmuş material üzrə Baş prokuror yanında Korrupsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində aparılmış araşdırmalarla Yevlax rayon sakini Həsən Əliyevin özünü Daxili İşlər Nazirliyinin Daxili Qoşunlarının məsul əməkdaşı kimi təqdim edərək Ağdaş rayon sakininin övladını Penitensiar Xidmətin Şəki penitensiar müəssisəsinə işə qəbul etdirəcəyini vəd edərək 4 min 500 manat məbləğində pulunu etibardan sui-istifadə etmə və aldatma yolu ilə ələ keçirməsində şübhələr üçün əsaslar müəyyən edilib.

Başqalığı

D.Əliyeva adına Azərbaycan Qadın Hüquqları Müdafiə Cəmiyyətinin sədri Novella Cəfərova və bütün kollektiv Tofiq Yaqubluya, ailə üzvlərinə əzizləri Nərgiz Yaqublunun vəfatından kədərləndiyini bildirir, dərin hüznə başsağlığı verir.

Babasil xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALICƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparatı ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks hələ qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN
Tel: (055) 776-70-34

180 min manatlıq dələduzluq edən şəxs tutuldu

Bakıda axtarıbda olan şəxs tutulub. Xətai Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, Cənabət Məcəlləsinin 178.3.2 (dələduzluq, külli miqdarda törədildikdə) maddəsi ilə axtarıbda olan Cəlibad rayonu sakini, 1977-ci il təvəllüdü Elşən Xudabaxış oğlu Quliyev tutulub. E.Quliyev ilkin ifadəsində bizneslə məşğul olduğunu və 180 min manat miqdarında dələduzluq etdiyini bildirib.

2 il əvvəl itkin düşən şəxs axtarıbda verildi

Bakıda 28 yaşlı qadın itkin düşüb. Xətai Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, Bakı şəhər sakini, Jalə Seyfulla qızı Babayeva polisə ərizə ilə müraciət edərək bildirib ki, bacısı Gülşən 2013-cü ildə yaşadığı Babək prospekti ev 72 mənzil 83 ünvanından çıxıb və bir daha geri qayıtmayıb. Hazırda polis itkin düşən şəxsin tapılması istiqamətində iş aparır.

«Azercell»in xanım nümayəndəsi beynəlxalq konfransda İKT-nin qadınların həyatındakı rolunu vurğuladı

Aprelin 23-də global səviyyədə Beynəlxalq Telekommunikasiya İttifaqının 150 illiyinə həsr edilmiş tədbirlər çərçivəsində "İKT-də xanımlar günü" (Girls in ICT Day) Azərbaycanda qeyd olunub. Bu gün münasibətlə "İKT-nin qadınların həyatındakı rolu" mövzusunda ADA Universitetində konfrans keçirilib. Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirinin müavini İltimas Məmmədovun da iştirak etdiyi konfrans "Femmes Digitales - Azərbaycan İKT xanımları klubunun" təşkilatçılığı ilə baş tutub. Qeyd edək ki, "Bakutel 2014" sergi-konfransı çərçivəsində "Femmes Digitales - Azərbaycan İKT xanımları klubu" yaradılıb və bu qurumun əsas məqsədi xanımların İKT sahəsinə cəlb edilməsi ilə bağlı global məqsədlərin Azərbaycanda reallaşmasına dəstək olmaqdır. Qadınların İKT sektorunda iştirak səviyyəsinin yüksəldilməsini hədəfləməklə, konfransın keçirilməsində məqsəd Azərbaycanda İKT sektorunun qadınların işlə təminatında uzunmüddətli perspektivlər vəd etdiyinə dair məlumatlılıq artırılması, milli səviyyədə rəqəmsal iş yerlərinin yaradılmasını hədəfləyərək dövlət və özəl sektorları arasında səmərəli əməkdaşlığın dəstəklənməsi və iştirakçılar arasında təcrübə mübadiləsinin həyata keçirilməsidir. ADA Universitetində baş tutan konfransda Rabitə və Yüksək Texnologiyalar Nazirliyinin, Avropa Birliyinin Azərbaycanda nümayəndəliyinin, ATƏT-in, ADA Universitetinin, Azərbaycanda Amerika Ticarət Palatasının (AMCHAM), Azərbaycan İKT Xanımları Klubunun nümayəndələri iştirak edib. «Azercell» Telekom MMC-ni bu konfransda şirkətin Texnologiyalar departamentinin Transmissiya şəkəsi bölümünün rəhbəri və Proseslərin İnkişafı üzrə konsultant vəzifələrində çalışan, bundan öncə «Azercell»-in Texnologiyalar Departamentinin direktoru vəzifəsini icra edən əməkdar mühəndis Xəvər Babazadə təmsil edib. Xəvər Babazadə konfransda "İKT-də qadınların rolu" mövzusunda çıxış edib. Məlumat üçün bildirik ki, «Azercell»də 3G, 4G şəkəllərinin qurulması, metro stansiyalarında «Azercell» abunəçilərinin danışıq bilməsi, Eurovision-2012 tədbiri boyu kəsintisiz şəkəllərin təminatı məhz bu xanımın rəhbərliyi altında aparılan işlərin nəticəsində mümkün olub. Xəvər Babazadə çıxışında getdikcə daha çox xanım mütəxəssislərin İKT sahəsinə cəlb edilməsinin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Qabaqcıl Texnologiyalar sahəsində daim öncül olan «Azercell» Telekom ölkəmizdə bu sahədə ekspert kadrların yetişdirilməsinə hər zaman dəstək olub. Ölkəmizdə İKT istiqamətində öz nailiyyətləri ilə tanınan əməkdar mühəndis Xəvər Babazadənin «Azercell»də keçirdiyi karyera tarixçəsi xanımların bu sahədə uğur qazanmasına ən gözəl nümunə olmaqda davam edir.

Daha ətraflı məlumat üçün news@mcs.az ünvanına müraciət edə bilərsiniz

Hazırda daxili müharibənin və xaricdən hava zərbələrinin davam etdiyi Yəmən dünyanın diqqət mərkəzində olan əsas ölkələrindən biridir. Əlbəttə, ərəb yarımadasının cənubunda yerləşən, o qədər də (qonşuları ilə müqayisədə) zəngin enerji ehtiyatlarına sahib olmayan kasıb, 25 milyon əhali olan Yəmən uğurunda faktiki olaraq dünya gücləri arasında gərginlik yaranıb. Regionun 9 ərəb dövləti Yəmənə hava hücumları təşkil edir, ABŞ, Fransa və digər global güclər bu hərbi müdaxiləni dəstəkləyir.

Yəmənə qarşı bu marağın və həssaslığın arxasındakı səbəb yalnız bu ölkədə hansı qüvvənin hakimiyyətə gələcəyi və ya hakimiyyəti ələ keçirəcək qüvvənin hansı islam cərəyanına mənsub olması ilə bağlı deyil. İşin içində daha ciddi səbəblər var. Təbii ki, Yəmənə kimin hakimiyyətdə olması bu regionun digər dövlətləri, o cümlədən Səudiyyə Ərəbistanı, BƏƏ, Misir və digər dövlətlər üçün mühümdür. Ancaq Yəmən qlobal siyasətdə önəmli edən daha bir faktor onun yerləşdiyi coğrafi mövqe, daha dəqiqi Ədən körfəzindən Qırmızı dənizə keçiddə yerləşən Bab əl-Məndəb boğazıdır. Aralıq dənizinə çıxan bütün tankerlər, o cümlədən böyük həcmdə neft-qaz yükləri burdan keçir. 32 kilometr uzunluğunda olan boğazın bir tərəfində Yəmən, digər tərəfində isə Somali sahilləri - Cibuti yerləşir. Strateji olaraq boğazda əsas önəm daşıyan Perim adası Yəmənə məxsusdur. Uzaq Şərqi, Cənub-Şərqi Asiya ölkələri, Avstraliya, Hindistan və Bəsre körfəzindən gələn yüklər dəniz vasitəsilə məhz Bab əl-Məndəb boğazından keçməklə Süveyş kanalı vasitəsilə Aralıq dənizinə çıxır. Ümumilikdə dünya ticarətinin 65 faizinin məhz bu boğazdan keçdiyi ehtimal olunur. Boğazda keçidin dayandırılması dünya ticarətinə, yük daşımalara və ən əsası neft qiymətlərinə ciddi şəkildə təsir edə bilər. Hətta bir qədər əvvəl Yəmənə husi üsyançıları boğaz kənarına raket batareyaları yerləşdirdiklərini və hərbi müdaxilə olacağı təqdirdə Bab əl-Məndəb boğazından keçən tankerləri vurmaqla hədələmişdilər.

Ancaq dünyada böyük müharibələrə səbəb olan və ya mü-

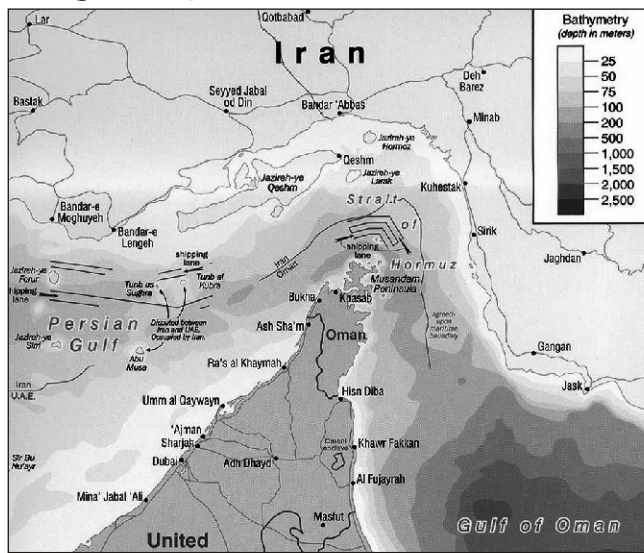
naqişələrin mərkəzinə çıxan yalnız Bab əl-Məndəb boğazı deyil. 2000-ci illərin əvvəllərində İran və Qərblə arasında münasibətlər kəskinləşib müharibə vəziyyətinə çatanda İran hökuməti Hörmüz boğazını bağlayacağı ilə hədələdi. Hətta bu hədənin təsiri dünya bazarında neftin qiymətlərinə ciddi təsir etmişdi.

Oman körfəzi ilə Fars körfəzi arasında yerləşən Hörmüz boğazının eni 54 km-dir. Bu hissə dayaz olduğu üçün ərazidə batan bir və ya bir neçə gəmi boğazın bağlanmasına səbəb ola bilər. Bu səbəbdən Hörmüz boğazı dünyanın ən həssas boğazı hesab olunur. İran-Iraq və 1991-ci il Körfəz savaşının əsas hədəflərindən biri də məhz Hörmüz boğazına sahiblənmək olub. Hazırda dünyanın ən əhəmiyyətli enerji daşınması nöqtəsi hesab olunur. Körfəz ölkələrinin neftinin 90 faizi Hörmüz boğazından ixrac olunub. 2000-ci illərdə Hörmüz boğazından gündəlik olaraq 17 milyon barel neft daşınıb. Bu isə dənizdə daşınan neftin 35 faizi, ümumilikdə isə neft ticarətinin 20 faizi deməkdir. Bundan başqa Çin və Yaponiyadan Yaxın Şərqi ölkələrinə idxal olunan məhsulların 60 faizdən çoxu məhz bu boğazdan keçir. Bu rəqəmlər pula çevrildikdə böyük, hətta fantastik rəqəmlər alınır.

Dünyanın daha bir mühüm boğazı Aralıq dənizi ilə Atlantik okeanını birləşdirən Cəbəllütariq boğazıdır. Cəbəllütariq boğazının uzunluğu 60 km, eni 14-45 km, maksimum dərinliyi 324 metrdir. Cəbəllütariq boğazı dünyanın mühüm keçid nöqtələrindən biri hesab olunur. İl ərzində boğazdan təxminən 7000-7500 arası əsasən yük gəmiləri keçir. Daha əvvəl İspa-

Hegemon dövlətlərin boğaz davası

Dənizləri okeanlarla birləşdirən su keçid məntəqələri, körfəzlər tarix boyu ölüm-dirim savaşlarına səbəb olub; bu gün Yəmən başına gələn də bununla bağlıdır

niyanın, uzun müddət və hal-hazırda Britaniyanın nüfuz dairəsində olan Cəbəllütariq bir neçə dəfə dövlətlər arasında münasibətlərə səbəb olub. Hazırda Mərakeş və İspaniya arasında hələ də Leyla adası məsələsində gərginlik mövcuddur. Mərakeş sahillərindən 250 metr məsafədə olan Leyla adasına İspaniya da iddia edir.

Hazırda dünya ticarətində mühüm əhəmiyyət daşımasada, İstanbul boğazı bir zamanlıq qanlı müharibələrə səbəb olub. Asiyadan Avropaya ticarət yolunun üzərində yerləşən

İstanbul tarixi ticarət yolu olmaqla yanaşı Aralıq dənizindən Qara dənizə mühüm keçid nöqtəsi hesab olunur. Ümumilikdə Qara və Aralıq - Mərmərə dənizindən keçməklə - dənizlərini birləşdirən dəniz yolunda iki boğaz var. Birincisi, Qara və Mərmərə dənizini birləşdirən İstanbul boğazı, ikincisi isə Egey və Mərmərə dənizini birləşdirir Çanaqqala boğazı (Dardanel). İstanbulu Avropa və Asiya sahillərindən ayıran eyni adlı boğazın uzunluğu 30 km-dir. Ancaq müxtəlif istiqamətlərdə və sahillərin dəyişməsi ilə bu məsafə

müxtəlif ordularının hücumunu dayandırıb. 400 min nəfərdən artıq insanın ölümünə səbəb olan Çanaqqala savaşı dünya hərbi tarixinin ən böyük hücum eməliyyatlarından biri hesab olunur. Türk dünyası üçün böyük bir qəhrəmanlıq dastanının baş verdiyi yer hesab olunur.

Dünyanın daha bir kilid su keçid bölgəsi heç şübhəsiz ki, Süveyş kanalıdır. Aralıq və Qırmızı dənizlərini birləşdirən 163 km uzunluğunda Süveyş kanalı 1859-69-cu illərdə inşa olunub. Kanal Misir ərazisində yerləşir. Kanal 70-125 metr enliyinədir. İl ərzində kanaldan təxminən 17 min gəmi keçir. Dünya dəniz nəqliyyatının 8 faizinin bu kanaldan keçdiyi güman olunur.

Bundan başqa dünyada mühüm əhəmiyyət kəsb edən daha bir kanal Panama kanalıdır. 1914-cü ildə istifadəyə verilən Panama kanalının uzunluğu 77 km-dir. Hər il təxminən 14 min gəmi Panama kanalından keçməklə Atlantik okeanından Sakit okeana və ya əksinə keçid edə bilir. İl ərzində təxminən 203 milyon ton yük daşınan kanal dünya dəniz nəqliyyatının ən böyük keçidlərindən biridir. Panama kanalı eyni adlı dövlətin ərazisində yerləşir və bu kanala qarşı iddialar olmasa da, məhz strateji önəmi səbəbindən bu ölkə uzun illər qeyri-sabitlik dövrünü yaşayıb.

Bundan başqa Sakit və Şimal Buzlu Okeanını, yəni Asiya və Amerika qitələrini birləşdirən Bering boğazı, Cənubi Amerikada Atlantik və Sakit okeanlarını birləşdirən Magellan boğazı, həmçinin Malayziya yarımadası və Sumqatra adası arasında yerləşən Malakka boğazı, İngiltərə ilə Avropa qitəsi-ni ayıran Dover boğazı, Baltik dənizində yerləşən Kiel limanı dünyanın hələ də böyük önəm daşıyan boğazlarıdır.

□ KƏNAN

Yeni tikinti qaydaları necə olacaq?

Ramil Osmanlı: "İkimərtəbəli ev hər mərtəbəsinin hündürlüyü 3 metr, tikinti sahəsi isə 1000 kvadratmetrdən çox olmamaq şərti ilə tikilməlidir"

Səhərsalma və Tikinti Məcəlləsinə edilən dəyişikliklərlə Azərbaycan tikintiyə icazə verilməsinin ümumi qaydaları sadələşdiriləcək. Milli Məclisin aprelin 28-də keçiriləcək plenar iclasının gündəliyində sözügedən məcəlləyə dəyişikliklər edilməsi də nəzərdə tutulur.

Məcəllənin 75.4 maddəsinə təklif edilən dəyişikliyə əsasən isə tikintiyə dair sənədlərin tamlığı təmin edildikdən sonra müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tikintiyə icazə ilə fəaliyyət sferasına (maraqlarına) toxunulan və müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tərəfindən tikintinin təyinatına uyğun olaraq müəyyən edilən aidliyyəti qurumlara rey bildirilməsi üçün göndərilən

sorğuya cavab verilmə müddəti 1 aydan 15 günə qədər azaldılıb.

Məcəllənin 75.6-cı maddəsinə edilən dəyişikliyə əsasən isə müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tikintiyə dair ərizəyə həmin ərazi üzrə müfəssəl plan olduqda 1 ay müddətində, belə plan olmadıqda və ya onun müddəti bitdikdə 3 ay müddətində baxır və qərar qəbul edir.

Hazırkı məcəllənin həmin maddəsində isə qeyd olunur ki, müvafiq icra hakimiyyəti orqanı tikintiyə dair ərizəyə 3 ay ərzində baxır və qərar qəbul edir.

Həmçinin məcəlləyə məlumatlandırma icraatı ilə bağlı əlavənin edilməsi təklif olunur. Təklif edilən əlavəyə görə, insanların yaşaması və toplaşması, habelə istehsalat fəaliyyətinin həyata keçirilməsi üçün nəzərdə tutulmayan yerüstü mərtəbələr sayı ikidən, hər mərtəbəsinin hündürlüyü 3 metrdən, ümumi sahəsi 1400

kvadratmetrdən və tikinti sahəsi 1000 kvadratmetrdən çox olmayan tikinti obyektlərinin tikintisi ilə bağlı məlumatlandırma icraatı həyata keçirilir və tikinti layihəsinin yalnız memarlıq-planlaşdırma bölməsinin hazırlanması tələb olunur. Hazırkı məcəllədə isə mərtəbələr sayı 3-dən, hündürlüyü 12 metrdən və aşırmanın uzunluğu 6 metrdən çox olmayan yaşayış evlərinin tikintisi ilə bağlı məlumatlandırma icraatı həyata keçirilir.

Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinə ediləcək dəyişiklikləri dəyərləndirən əmlak məsələləri üzrə ekspert Ramil Osmanlı "Yeni Müsavat"a açıqlamasında bildirib ki, bu düzəlişləri tikintiyə icazə alınması ilə bağlı prosedurları sadələşdirəcək: "Şəhərsalma və Tikinti Məcəlləsinin 74.4 maddəsi ilə məlumatlandırma icraatında, yəni müvafiq icra hakimiyyətinə verilən müraciətə 1 ay müddətində cavab verilməli idisə, indi həmin cavab 15 günə qədər azaldılıb. 74.6-cı maddədə isə deyilir ki,

əgər ərazinin müfəssəl planı varsa, 1 ay müddətinə, yoxdursa 3 ay müddətinə müraciətə cavab verilməlidir. Əgər müraciətə cavab verilməzsə, yeni qaydaya görə məlumatlandırma icraatı qəbul olunmuş hesab olunur və tikintiyə başlamaq olar. Tikintinin ölçüləri məsələsi də gündəmədir. İki mərtəbəli ev hər mərtəbəsinin hündürlüyü 3 metr, ümumi sahəsinin ölçüsü 1400 kvadratmetr, tikinti sahəsi isə 1000 kvadratmetrdən çox olmamaq şərti ilə tikilməlidir. Ancaq onu da deyim ki, bu məsələ mənim özümə də tam aydın deyil. Əvvəlki məcəllədə 12 metr şərti var idi ki, hündürlüyü 12 metrə qədər olan tikililər məlumatlandırma icraatına daxil idi. Hazırda bu müddə

qüvvədə qalır, yoxsa yox bunu deyə bilmirəm".

Ekspert bildirdi ki, bu dəyişiklik fərdi yaşayış evləri ilə yanaşı kiçik ölçülü obyektlərə də aiddir. Əvvəllər kiçik ölçülü obyektlərin tikintisi üçün icazə alınmalı idi. İndi isə bu məlumatlandırma icraatına daxildir. Yeni sadəcə xəbərdarlıq etməklə tikintiyə başlamaq mümkündür. Əvvəlləri kiçik ölçülü tikililərin sahibləri xeyli sənəd toplamalı olurdu. İndi artıq məlumatlandırma icraatı qaydasında tikintiyə icazə verilməlidir. Burada önəmli olan məlumatlandırma icraatı qaydasında vaxtın tezləşdirilməsi və prosedurların sadələşdirilməsi məsələsidir.

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ

MÜSAVAT

Son səhifə

N 88 (6116) 25 aprel 2015

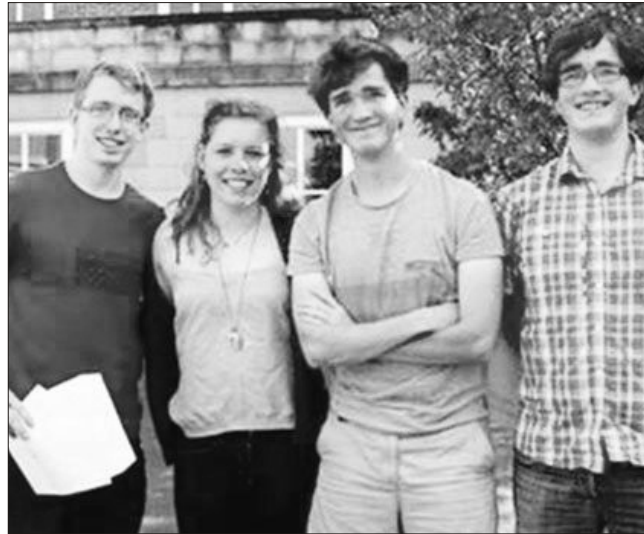

Şokolad qoxulamaq aparatı varlandırdı

Dominique Persoone adlı Belçikalı vətəndaş icad etdiyi şokolad qoxulama aparatının köməyi ilə 1 milyon 250 min dollar qazanıb. Yeni icad etdiyi aparatı 50 dollardan satan belçikalı bu nəticəni gözləmədiyini deyib. Persoone onu varlandıran aparatı kəşf etmə hekayəsi də olduqca maraqlıdır. Babasının burnuna şokolad yağı çəkdiyini xatırlayan kişi bu işin cihazını hazırlamağa qərar verib. Bu fikri yaxınları ilə paylaşdığı zaman sərt reaksiyalarla üzləşib. Hər kəs onun ağılı itirdiyini və belə bir cihazın heç kəsə lazım olmadığını deyib. Persoone deyilənləri dinləməyərək şokolad qoxulamaq üçün cihaz hazırlayıb. Yanına isə içərisində nanə və zəncəfil olan şokolad tozu qoyub. Bu tozu qoxulayan hər kəs qısa müddət də olsa özünü xoşbəxt hiss edib. Yeni cihazı alan hər kəs ondan daha çox sifariş etməyə başlayıb. İnternet üzərindən satışa başlayan Persoone 3 ayda 25 min ədəd cihaz satıb. O, indi bu cihazın milyonlarla insan tərəfindən alınacağını güman edir.

"Dayanın, siz qardaş-bacısınız"

Hollandiyada bir saytda sevgili olmaq üçün tanış olan iki gənc sürprizlə qarşılaşıb. Onlar bir müddət yazışdıqdan sonra qardaş-bacı olduqlarını anlayıblar. Məlumatlara görə, 1999-cu ildə Erik de Vries və Josefin Egbesrtin valideynləri boşanıblar. Ata Erik və digər oğlu martenlə birlikdə Belçikaya köçüb. Josefin isə anası birlikdə Hollandiyada qalıb. Erik, 16 il sonra Hollandiyaya qayıtdığı zaman tanışlıq proqramı olan Tindərə üzv olub. Bacısı olduğunu bilmədiyini Josefinin şəklini bəyənərək onunla yazışmağa başlayıb. Bir müddət yazışdıqdan sonra Erik Josefinin bacısı olduğunu şübhələnməyə başlayıb. "NL Times" qəzetinə müsahibə verən Erik bir kafedə oturub uzun-uzun danışdıqdan sonra bir-birlərini daha yaxşı tanıdıqlarını deyib-

lər. Onlar digər qardaşları Martenlə də tez-tez görüşməklərini açıqlayıblar.

Ən çox oğurlanan maşın BMW X6

"Focus" jurnalının apardığı araşdırmalardan sonra məlum olub ki, ən çox oğurlanan maşın BMW X6-dır. Lakin "Audi" markalı maşınları sahibləri daha çox qorxu içindədir. Hər iki "Audi" sahibindən biri maşınını oğurlanacağından qorxur. "Audi" sahiblərinin 46%-i, "Toyota" sahiblərinin 44,8%-i, "Peugeot" sahiblərinin 43,7%-i, "Mercedes" sahiblərinin 39%-i, BMW sahiblərinin isə 36,8%-i maşınını oğurlanmasından qorxur. "Fiat", "Ford" və "Renault" markalı maşınlar isə ən az oğurlanma riski daşıyan maşınlardır. Statistik məlumatlara görə, BMW X6 markalı maşınlar ən çox və sevrək oğurlanan maşınlar arasındadır. Oğurlanan digər maşınların siyahısı isə belədir:

- 1) "BMW X6"
- 2) "Lexus RX" 350
- 3) "BMW X5"
- 4) "BMW M3"
- 5) "Range Rover Sport"
- 6) "Toyota Land Cruise"
- 7) "Audi S4"
- 8) "VW Minibüs T4"
- 9) "VW Minibüs T5"
- 10) "BMW 3 serisi" (335d)

100 dəqiqə yaşadı, amma həyat qurtardı...

İngiltərədə tibb tarixində iz qoyan hadisə yaşanıb. Cəmi 100 dəqiqə yaşayan körpə bir həyatı xilas edib və beləcə ölkənin ən kiçik orqan bağışlayan sakini oldu. Teddi adlı körpə öldükdən sonra böyrəkləri ilə bir insana həyat verdi. Əkiz uşaqlarından birini doğulduqdan 100 dəqiqə sonra itirən ana-ata, əslində Teddinin çox yaşayacağını bildirdi. Çünki hələ ana bətnində olarkən Teddiyə ölümcül xəstəlik diaqnozu qoyulmuşdu. Amma Cess Evans sadəcə on dəqiqə, bir saat, ya da bir günlüyə də olsa oğlu ilə tanış olmaq istədiyini söyləyərək abortdan imtina etdi. Teddinin anası və atası 100 dəqiqəlik ömür yaşamış kiçik oğullarının bir həyat qurtarmasından böyük qürur duyurlar: "O bir qəhrəman kimi yaşadı və öldü. Onunla fəxr etmək duyduğumuzu sözlə ifadə etmək imkansızdır".

Teddinin əkizi isə yaşayır və sağlamdır. Ailə Teddinin itkisini onunla təsəlli tapır.

QOÇ - Hələ ki, mövcud durumunuz Göy qubbesini qane edir. Əsas odur ki, hər hansı xoşagəlməzlik baş verməyəcək. Bu gün şəxsi işlərinizdə əsaslı dönüş etmək üçün aktivləşməlisiniz.

BUĞA - Atdığınız hər bir addımın məsuliyyətini hiss edin. Bu, çıxaracağınız qərarların icrasında sizə böyük dəstək ola bilər. Əks təqdirdə gün ərzində müvəffəqiyyətə yetişə bilməyəcəksiniz.

ƏKİZLƏR - Maraqlı görüşlər yolunuzu gözləyir. Ola bilsin ki, yeni təkliflər də alarsınız. Aqşam təmiz havada gəzintiyiniz sağlamlığınıza xeyir gətirə bilər. Bütçənizdə artım mümkündür.

XƏRÇƏNG - Sevgi dolu bir gün yaşayacaqsınız. Yaxın adamların sizi başa düşməsi, o cümlədən səhvlərinizi bağışlaması ürəyinizə olacaq. Nəzərdə tutmusunuzsa, nahardan sonra səfərə çıxın.

ŞİR - Nədənsə bu ərəfələr sizin üçün o qədər də ürəkəçən keçmir. Bu səbəbdən də riskli və qeyri-adi hərəkətlərə yol verməməlisiniz. Qonaq getmək, gəzintiyə çıxmaq çox səmərəlidir.

QIZ - İşlə özünü çox yormayın. Ulduzlar daha çox istirahətə yer ayırmağınızı tövsiyə edir. Saat 16-dan sonra yaxınlarınızla aranızda yaranmış anlaşılmazlıqlara aydınlıq gətirməyə çalışın.

TƏRƏZİ - Nahara qədər ümumi vəziyyətiniz qənaətbəxş olacaq. Nəzərdə tutduğunuz işlərin bir çoxunu gerçəkləşdirəcəksiniz. Sonrakı vaxtınızı isə daha çox sizi anlayan insanlarla keçirin.

ƏQRƏB - Sevgi amilinə daha böyük diqqət yetirin. Çünki iş gəldi-gedər olsa da, bu hissələr ilahidən gəldiyi üçün əbədidir. Gün ərzində sizə yaxın olanlarla mübahisələrdən yayın.

OXATAN - Ailə üzvlərinizlə davranışlarda nəzakətli olun. Məhz belə olduqda özünüze qarşı rəğbət oyada bilərsiniz. "Yalnız mən haqlıyam" ifadəsini tərgidin. İş günü olsa da, istirahətə vaxt ayırın.

OĞLAQ - Hər mənada uğurlu gün yaşayacaqsınız. Ulduzlar bəxtinizin gətirəcəyini bəyan edir. Təzə xəbərlər də eşidəcəksiniz. Amma həmkarlarınızla təmkinli davranın ki, işdə passivlik yaranmasın.

SUTÖKƏN - Bir qədər mübahisəli ərəfədir. Daimi ünsiyyətdə olduğunuz adamlarla, ələlxüs da həmkarlarınızla xoşagəlməz situasiyalara cəlb oluna bilərsiniz. Bələd olmadığınız ünvanlara getməyin.

BALIQLAR - Astroloji göstəricilərə görə bu gün əməkdaşlıq zəminində uğurlarınız böyük olacaq. Aldığınız təkliflərin perspektivlərinə inanırsınızsa, imtina etməyin. Varlanmaq şansınız var.

Unutmayın, Tanrı ulduzlardan daha yüksəkdə durur!

40 il sonra təslim oldu

Uzun illər qanundan qaçan amerikalı kişi 40 il sonra polislərə təslim olub. 1967-ci ildə Amerikanın Karolina ştatında oğurluq edən və həbs cəzası olan Klarence Moore 9 il həbsdə qaldıqdan sonra 1976-cı ildə oradan qaçıb. Təxminən 40 ildir axtarışda olan və qaçan bir həyat keçirən 66 yaşlı kişi yaşlıqla bağlı səhhətində problemlər olduğu üçün təslim olmağa qərar verib. 40 ildir qanundan qaçan kişi təslim olduqdan sonra xəstəxanaya yerləşdirilib. Müalicə üçün dövlətə sığınan yaşlı kişi fərarı olduğu üçün xəstəxanalara da gedə bilməyib. 66 yaşlı kişi məhkəməyə çıxdıqdan sonra onun haqqında qərar verəcək.

Səhifəni hazırladı: **ŞAHNAZ**

Təsisçi: Rauf ARİFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Musavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib, "Azərbaycan" nəşriyyatında çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmır. Müəlliflərlə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cü məhəllə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)

Redaktor:
Elsad MƏMMƏDLİ

Lisensiya N: B 114
SAYI: 5.300